

กรมควบคุมโรค
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

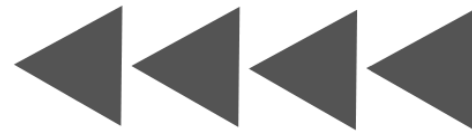

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรค
ที่เป็นปัญหาระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน
(District Quality of life Profile : DQP_DC)

สแกน QR code

ไพโรจน์ พรหมพันธุ์ และคณะ
กรมควบคุมโรค 2562

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

(DISTRICT QUALITY OF LIFE PROFILE : DQP_DC)

ที่ปรึกษา

นายแพทย์สมบัติ	แทนประเสริฐสุข	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
นายแพทย์อนุพงศ์	สุจริยากุล	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
แพทย์หญิงบุษบัน	เชื้ออินทร์	รักษาการนายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
นายสัตวแพทย์หญิงเสาวพักตร์	อินจ้อย	รักษาการนายสัตวแพทย์ทรงคุณวุฒิ
นายแพทย์พรศักดิ์	อยู่เจริญ	รักษาการนายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
นายแพทย์สุวิษ	ธรรมปาโล	รักษาการนายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
รศ. ดร.อดิศักดิ์	สัตย์ธรรม	อาจารย์มหาวิทยาลัย
รศ. ดร.สมโภช	รติโอฬาร	อาจารย์มหาวิทยาลัย
รศ. ดร.ช่อทิพย์	บรมธนรัตน์	อาจารย์มหาวิทยาลัย

คณะผู้วิจัย

นายไพโรจน์	พรหมพันใจ	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นางสาวทิพย์รัตน์	สิงห์ทอง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
นางวิไลลักษณ์	หฤหรรษพงศ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
ดร.นายแพทย์สมเกียรติ	ศิริรัตน์พฤษ์	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย : สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

Website : <https://ddc.moph.go.th/osec/>

กิตติกรรมประกาศ

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of Life Profile: DQP_DC) เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาคณะทำงานพัฒนาชุดข้อมูลป้องกันควบคุมโรคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนระดับอำเภอ (District Quality of life Profile : DQP_DC) กรมควบคุมโรค ทุกท่าน และ รศ. ดร. อติศักดิ์ สัตย์ธรรม รศ. ดร.สมโภช รติโอฬาร และ รศ. ดร.ช่อทิพย์ บรมธนรัตน์ อาจารย์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of Life Profile: DQP_DC) รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากกองโรคไม่ติดต่อ กองโรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อม กองป้องกันการบาดเจ็บ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๓ จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๐ จังหวัดอุบลราชธานี และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ จังหวัดสงขลา กรมควบคุมโรค ที่ร่วมกันพัฒนาคู่มือเล่มนี้ขึ้นมา

นอกจากนี้ขอขอบคุณพื้นที่นำร่อง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ร่วมพัฒนา และนำชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of Life Profile: DQP_DC) ไปทดลองใช้ในพื้นที่ ทำให้เกิดองค์ความรู้นำมาพัฒนาเป็นคู่มือเล่มนี้ขึ้น และหวังว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนต่อไป

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

คำนำ

ตามที่คณะผู้วิจัยโครงการพัฒนารูปแบบการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ โดยกลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ได้ดำเนินการศึกษาความต้องการ สภาพปัญหา กระบวนการ และกลไกในการดำเนินงานของ พชอ. และนำข้อค้นพบเบื้องต้น ไปดำเนินการพัฒนารูปแบบในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ผ่านกลไกการดำเนินงานของ พชอ. ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการพัฒนาระบบข้อมูล กระบวนการวางแผนและติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการแก้ไขปัญหาคอนคุณภาพชีวิตของพื้นที่ จากกิจกรรมดังกล่าว พบว่ากรมควบคุมโรคยังมีประเด็นที่ควรพัฒนาต่อ คือ ๑) การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเชิงประเด็นเพื่อระบุปัญหา วางแผน และติดตามประเมินผล ๒) การพัฒนากระบวนการ วิเคราะห์สาเหตุปัญหา วางแผนและติดตามประเมินผล ๓) การจัดทำมาตรการที่มีประสิทธิผลที่ได้จากพื้นที่เพื่อเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา และ ๔) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคระดับเขตและทีมวิชาการอำเภอให้สามารถจัดทำระบบข้อมูล การจัดทำแผนงาน/โครงการ การติดตามประเมินผล และกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพจากข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัย จึงมีแนวคิดในการพัฒนาดัชนีชี้วัดที่จำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนระดับอำเภอ (District Quality of life Profile : DQP_DC) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำและพัฒนาดัชนีชี้วัดตามประเด็นที่ พชอ. ให้ความสำคัญโดยเฉพาะข้อมูลตามตัวแปรขั้นต่ำ แหล่งข้อมูล วิธีวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ซึ่งนำไปสู่การกำหนดและติดตามปัญหา (ประเด็นอุบัติเหตุทางถนน การจัดการขยะ ความปลอดภัยทางด้านอาหาร (สารเคมีกำจัดศัตรูพืช) และโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง)

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of Life Profile: DQP_DC) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนา เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางาน ได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ของพื้นที่ต่อไป

คณะผู้วิจัย

มิถุนายน ๒๕๖๒

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ ๑ ความเป็นมา	๑
บทที่ ๒ แนวทางการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรค ที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ	๕
บทที่ ๓ ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคหรือ ปัญหาสุขภาพเชิงประเด็น	๑๔
บทที่ ๔ การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะชุดดัชนีชี้วัดจำเป็น เอกสารอ้างอิง	๓๗ ๔๐

บทที่ ๑

ความเป็นมา

๑. ความจำเป็น

การที่ประเทศไทยมีบริบทด้านต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างของประชากรที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเผชิญหน้ากับโรคเรื้อรังเพิ่มมากขึ้น การเกิดวิกฤติการณ์ทางสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาสุขภาพจิต และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้มีการขยายมิติด้านสุขภาพ โดยมุ่งเน้นระบบสุขภาพสร้าง นำ ช่อม ครอบคลุมทั้งการแก้ไขหรือการแทรกแซงใหม่ มาตรการ เครื่องมือบริหารจัดการ รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับมิติสุขภาพในทุกนโยบายสาธารณะ (Health in all Policies) เชื่อมโยงเรื่องระบบสุขภาพในการบริหารจัดการ ทั้งระบบสุขภาพชุมชนระดับตำบล และระบบสุขภาพผสมผสานในระดับอำเภอ (District Health System : DHS) ซึ่งได้มีนโยบายต่างๆ ออกมารองรับ เช่น นโยบายหมอครอบครัว แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมายังคงพบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นหน่วยบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิขาดแคลนทรัพยากรทางด้านบุคลากรงบประมาณ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลต่อการจัดบริการให้เกิดคุณภาพในการดูแลกลุ่มเป้าหมาย ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายส่วนกลางทำให้ดัชนีชี้วัดทางนโยบายเกิดการเปลี่ยนแปลงบ่อย มีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งปัญหาการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่ยังแก้ไขไม่ได้อย่างต่อเนื่อง

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงเกิดแนวคิดการตั้งคณะกรรมการคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ สำหรับการสร้างกลไกขับเคลื่อนที่เชื่อมโยงระบบบริการปฐมภูมิกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ อาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเป็นองค์รวม เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีพื้นที่เป็นฐาน และประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยให้ทุกอำเภอมีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพของประชาชน การพัฒนารูปแบบบริหารจัดการระบบสุขภาพอำเภอที่เหมาะสม และให้มีบูรณาการจัดสรรทรัพยากรด้านบุคลากร เทคโนโลยี สารสนเทศ องค์ความรู้และงบประมาณร่วมกัน โดยให้นายอำเภอเป็นประธาน สาธารณสุขอำเภอเป็นเลขานุการ ตัวแทนภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและตัวแทนภาครัฐ เป็นคณะกรรมการ รวมแล้วมีจำนวนไม่เกิน ๒๑ คน เข้ามาร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามสภาพปัญหาของแต่ละอำเภอ

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผ่านมามีคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) จำนวน ๑๒ อำเภอ ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งมีข้อค้นพบในภาพรวมที่สำคัญ ดังนี้

๑. พชอ. เป็นกลไกหนึ่งที่สามารถสนับสนุนงานของกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะการป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพได้

๒. โครงสร้าง พชอ. มีรูปแบบที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ที่ทำได้จริง

๓. การจัดการระบบข้อมูลในการวางแผน พบว่า อำเภอโดยส่วนมากร้อยละ ๘๕.๗ ใช้ฐานข้อมูลจากหน่วยงานสาธารณสุขเป็นหลัก และร้อยละ ๑๔.๓ ใช้ฐานข้อมูลจากหลายหน่วยงาน ทั้งนี้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่หน่วยงานสาธารณสุข ยังขาดการยืนยันความครบถ้วน ความถูกต้อง รอบด้านและความเป็นปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อปัญหาการขาดระบบข้อมูลที่รอบด้านทำให้ประเด็นปัญหาที่เลือกแก้ไขในพื้นที่คือประเด็นโรคและภัยสุขภาพเป็นหลัก

๔. การจัดทำแผนงาน/โครงการ พบว่าทุกพื้นที่ไม่มีความชัดเจนของกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา จึงทำให้เกิดการระบุปัญหาที่ไม่ตรงความเป็นจริง ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

๕. พขอ. โดยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ ทำให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเสนอความคิดเห็น กำหนดเป้าหมายการทำงาน และแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปปฏิบัติยังไม่ชัดเจน

๖. กลไกการขับเคลื่อน ยังขาดความชัดเจนของแผนงาน การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล

๗. การบูรณาการทรัพยากรจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน รวมทั้งกลไกและแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณยังขาดความชัดเจนและแนวทางในการปฏิบัติที่แน่นอน

๘. ยังขาดการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ พขอ. ไปสู่ประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในพื้นที่

จากข้อค้นพบดังกล่าวทำให้เห็นช่องว่างต่อการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหมายรวมถึงข้อจำกัดของการป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพของประชาชนตามมา ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัย จึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพผ่านกลไก คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พขอ.) อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายต่างๆ ระดับอำเภอ

แต่พื้นที่ระดับอำเภอยังคงมีปัญหาด้านการเชื่อมโยงข้อมูลที่มีค่อนข้างจำกัดเพื่อนำไปสู่การจัดทำโครงการและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัย จึงหาแนวทางหรือกระบวนการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นเพื่อการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ และแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตที่เป็นปัญหา ระดับอำเภอ เพื่อปิดช่องว่างดังกล่าวโดยอาศัยกลไกการพัฒนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกกรมควบคุมโรค ซึ่งเชื่อว่ากระบวนการดังกล่าวจะตรงกับความต้องการของพื้นที่และทำให้เครือข่ายระดับอำเภอดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนจนได้รูปแบบการพัฒนาชุดข้อมูลฯ ที่เหมาะสม ในแต่ละบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันสร้างความมั่นคงให้กับประชาชนและชุมชน พึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเองได้ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพในระดับอำเภอ ระดับเขต และระดับประเทศต่อไปได้

กล่าวโดยสรุป ความจำเป็นของการพัฒนาและการใช้ดัชนีชี้วัด พิจารณาได้จากประเด็นดังนี้

- สถานการณ์ปัญหาทางด้านสาธารณสุขมีความซับซ้อนมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีข้อมูลที่ดี สำหรับผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ
- ปัจจุบันระบบข้อมูลข่าวสารมีการพัฒนาไปมาก ทำให้ข้อมูลต่างๆ มีมากมาย ก่อให้เกิดปัญหา Data-Rich Information-Poor Syndrome (มีข้อมูลมาก แต่เอาไปใช้ประโยชน์ไม่ได้)
- ข้อมูลที่ดี คือ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีความถูกต้องและมีความแม่นยำสม่ำเสมอ (Consistent) ตรงกับประเด็นที่สนใจ สามารถหาได้อย่างรวดเร็ว ใช้ได้ง่าย และอยู่ในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่าย
- การใช้ดัชนีชี้วัดจะเป็นกลวิธีหนึ่ง ในการจัดเตรียมข้อมูลที่ดียังกล่าวได้

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพ ระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

๓. นิยาม

ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสรรพสิ่ง เช่น คน สัตว์ สิ่งของ อาคาร สถานที่ ฯลฯ ซึ่งมีศักยภาพด้วยตัวเองหรือผ่านสื่อช่วยต่อการสื่อสาร การแปลความหมายและการประมวลผล ข้อมูลเป็นได้ทั้งตัวเลขหรือสัญลักษณ์ใดๆ เป็นคำพูด คำบรรยาย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงต่างๆ ที่เราสามารถรับรู้ได้จากอวัยวะการรับรู้ ได้แก่ ตา หู มือ จมูก ปาก ที่สำคัญจะต้องมีความเป็นจริงและต่อเนื่อง ตัวอย่างของข้อมูล เช่น อุบัติการณ์โรคโคโรนาไวรัส ๑๙ (COVID ๑๙) อุบัติเหตุทางถนน เป็นต้น

ดัชนีชี้วัด (Indicators) มาจากภาษาลาตินของคำว่า indicare แปลว่า การประกาศ การบ่งชี้ หรือ การแสดงข้อมูลให้เห็น มีความหมายมากกว่าการแสดงข้อมูลดิบที่รับเข้ามาเท่านั้น แต่จะต้องมีการจัดการ ข้อมูลต่างๆ ให้มีความหมายและมีประโยชน์ต่อผู้ที่ใช้ข้อมูลต่อไป เป็นตัวเชื่อมอยู่ในระบบข้อมูลข่าวสาร โดยเริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลดิบ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ นำเสนอในรูปแบบตัวดัชนีชี้วัด และนำไปสู่การตัดสินใจ ใช้ประโยชน์ของข้อมูล

ดัชนีชี้วัดจำเป็น (Essential indicators) หมายถึง ข้อมูลตัวแปรขั้นต่ำที่จำเป็นที่หน่วยงาน ในพื้นที่ระดับอำเภอใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ โดยครอบคลุมประเด็นข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านสุขภาพและปัจเจกบุคคล ข้อมูลด้านสังคมและกลไก/ระบบที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูลที่ชี้ประเด็นปัญหาสุขภาพเฉพาะเรื่อง

ดัชนีชี้วัดทางด้านสุขภาพ (Health indicators) หมายถึง “สิ่งที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่าง ข้อมูลสุขภาพและปัจจัยบ่งชี้ทางสุขภาพ (Health determinants) เพื่อที่จะบ่งชี้ให้เห็นสภาวะหรือสถานการณ์ ด้านสุขภาพ แล้วนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการพิจารณากำหนดนโยบายและบริหารจัดการ โดยการใช้ข้อมูล ดังกล่าวนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ”

คุณภาพชีวิต (Quality of Life) หมายถึง การรับรู้ของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับภาวะปัจจุบันในชีวิต ของพวกเขาในบริบทของวัฒนธรรมและระบบค่านิยมที่พวกเขามีชีวิตอยู่และสัมพันธ์กับเป้าหมาย ความคาดหวัง มาตรฐานและข้อกังวลต่างๆ (องค์การอนามัยโลก ๑๙๙๘)

ข้อมูลเฉพาะด้านสุขภาพของท้องถิ่น (Local health profile) หมายถึงรายงานสถานการณ์ ทางด้านสาธารณสุขในระดับพื้นที่ ที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและตัวปัจจัยบ่งชี้ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลนั้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

บทที่ ๒

แนวทางการพัฒนา
ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็น
ในการป้องกันควบคุมโรค
ที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ

๑. กรอบแนวคิด

๑.๑ แนวคิดทั่วไป

๑.๑.๑ ลักษณะของดัชนีชี้วัดที่เหมาะสม (สมเกียรติ ศิริรัตนพฤกษ์, ๒๕๖๒) ได้แก่

- มีความเชื่อมโยงในความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบ่งชี้ทางสุขภาพกับผลกระทบทางสุขภาพที่ทราบดีแล้ว
- มีความไว (Sensitivity) ต่อผลการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ที่สนใจ
- มีความจำเพาะ (Specificity) ต่อประเด็นคำถามทางสุขภาพกับปัจจัยบ่งชี้ทางสุขภาพที่กำลังสนใจ
- มีความเกี่ยวข้องกับสภาวะหรือประเด็นที่พร้อมที่จะนำไปสู่การวางมาตรการหรือการจัดการทันที
- มีความแม่นยำสม่ำเสมอ (Consistency) และสามารถเปรียบเทียบได้กับแหล่งข้อมูลอื่น

(Comparable) ในทุกช่วงเวลาและสถานที่

- ข้อสรุปหรือข้อบ่งชี้ที่ได้จะไม่ถูกรบกวนโดยการเปลี่ยนแปลงเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดจากวิธีการจัดเก็บหรือขนาดของฐานข้อมูล

- ไม่มีความลำเอียงของข้อมูล และผลที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของสถานการณ์ที่สนใจได้
- มีความเชื่อถือได้และเป็นวิทยาศาสตร์ รวมทั้งจะต้องมีความถูกต้องแม่นยำ
- ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ได้ง่ายกับผู้ใช้ทั้งหลาย
- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวดัชนีสามารถหาได้ทันทีหรือมีอยู่แล้ว ซึ่งจะสะดวกในการเสนอให้ผู้บริหารใช้ตัดสินใจได้ทันเวลา

ใช้ตัดสินใจได้ทันเวลา

- การได้มาซึ่งข้อมูลตามดัชนีชี้วัดจะต้องไม่ใช้ค่าใช้จ่ายที่สูงหรือมีความคุ้มค่า
- ข้อมูลตามดัชนีชี้วัด จะต้องมีความคุณภาพหรือแหล่งของข้อมูลจะต้องเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือได้
- มีการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของดัชนีชี้วัด เพื่อนำไปสู่การพิจารณาวางมาตรการจัดการทันที
- ต้องเป็นที่ยอมรับของภาคีเครือข่ายทั้งหมด

๑.๑.๒ แนวทางการพัฒนาดัชนีชี้วัด ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน (บุศรา แสงอรุณ, ๒๕๕๙ สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ; สำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๕๔)

ขั้นตอนที่ ๑ : ศึกษาวัตถุประสงค์/เป้าประสงค์

- ศึกษาให้กระจ่างชัดเจน วิเคราะห์วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมว่าองค์กรหรืออำเภอมีวัตถุประสงค์อะไร เป้าหมายที่เป็นผลผลิต (Output) หรือผลลัพธ์ (Outcome) ในระยะสั้นและระยะยาวคืออะไร ในกรณีที่ต้องการวัดผลเฉพาะระดับโครงการหรือบางกิจกรรมก็จะพิจารณาเฉพาะวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรมที่สนใจเท่านั้น

- วิเคราะห์หาสิ่งที่ประโยคต้องการ
- ค้นหาคำหรือวลีสำคัญ (Keyword)

ขั้นตอนที่ ๒ : วิเคราะห์หาคำประกอบที่สำคัญ

- นำ Keyword มาศึกษา/วิเคราะห์ตามบริบทที่สนใจ
- หาคำประกอบที่สำคัญ
- องค์กรประกอบที่สะท้อนถึงสิ่งที่วัตถุประสงค์ต้องการ

ขั้นตอนที่ ๓ : กำหนดดัชนีชี้วัด

- นำองค์ประกอบแต่ละส่วนมากำหนดดัชนีชี้วัด โดยในแต่ละประเด็นให้เลือกเฉพาะประเด็นที่สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จ ไม่สำเร็จของการดำเนินงาน (Critical Success Factor : CSF) หรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานมากที่สุด มาเป็นประเด็นที่ต้องติดตามหรือประเมินผล
- หาตัวแปรที่สะท้อนความเป็นองค์ประกอบ
- ใช้หลักการของลักษณะดัชนีชี้วัดที่ดี โดยเลือกตัวชี้วัดที่ตรงประเด็นมากที่สุด เพื่อประหยัดงบประมาณและเวลาในการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูล ซึ่งในแต่ละประเด็นอาจมีมากกว่า ๑ ตัวชี้วัดก็ได้ ในบางกรณีอาจจำเป็นต้องจัดทำเป็นดัชนี (Index) ขึ้นมาด้วย โดยเฉพาะกรณีที่มีตัวชี้วัดหลายตัว หรือมีเรื่องที่เกี่ยวข้องหลายประเด็นหรือหลายมิติ จะต้องจัดทำเป็นดัชนีรวม (Composite Index) เพื่อให้สามารถสรุปเป็นภาพรวมในประเด็นนั้นๆ ได้ด้วย

ขั้นตอนที่ ๔ : ระดมสมองพิจารณา

- ทบทวนความสอดคล้องกับบริบท
- พิจารณาคุณภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (ความครบถ้วนสมบูรณ์ ความแม่นยำ ความเชื่อถือได้)
- พิจารณาและกำหนด Metadata (นิยาม สูตรคำนวณ หน่วยวัด รายละเอียดของข้อมูล)

ขั้นตอนที่ ๕ : ทดสอบดัชนีชี้วัด

- เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๕ ปี (ย้อนหลัง)
- ดูแนวโน้มและความสอดคล้อง

๑.๒ แนวคิดเฉพาะ

กรอบรายงานข้อมูลคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (District Quality of Life profile) โดยเฉพาะประเด็นทางสุขภาพ ซึ่งข้อมูลเฉพาะด้านสุขภาพของท้องถิ่น (Local health profile) มีความหมาย และมีผลต่อนโยบายสาธารณสุข รวมทั้งเป็นองค์ประกอบดัชนีชี้วัดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (สมเกียรติ ศิริรัตนพฤษ์, ๒๕๖๒) ดังนี้

๑.๒.๑ ความหมาย

- รายงานสถานการณ์ทางด้านสาธารณสุขในระดับพื้นที่ ที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและตัวปัจจัยบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลนั้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

- WHO Healthy Cities Project ได้ให้คำนิยามว่า คือ รายงานที่ใช้เพื่อบ่งชี้ปัญหาสุขภาพและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ (ในระดับเมือง ชุมชน ฯลฯ) โดยนำเสนอในรูปแบบการบรรยายหรือแผนภูมิ

๑.๒.๒ ผลต่อนโยบายสาธารณสุข

- ให้ข้อมูลโดยการกระตุ้นให้ผู้บริหาร บุคลากรทางด้านสาธารณสุขและประชาชน ได้เกิดความรู้และตื่นตัวในสถานการณ์ทางด้านสุขภาพของพื้นที่ อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการในการจัดการปัญหา

- เป็นแหล่งข้อมูลทางระบาดวิทยาในระดับพื้นที่
- บ่งชี้ปัญหาทางด้านสาธารณสุขที่สำคัญของพื้นที่ รวมทั้งประชาชนกลุ่มเสี่ยงและประเด็นทางด้านสุขภาพที่จำเป็น
- เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการวางแผนทางด้านสาธารณสุข โดยจะช่วยให้เป้าหมายที่สำคัญ การจัดสรรทรัพยากรและมาตรการที่ต้องสนับสนุน
- เป็นฐานข้อมูลและเวทีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายมาร่วมดำเนินการ

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

๑.๒.๓ องค์ประกอบดัชนีชี้วัด

- ข้อมูลประชากร (Demography)
- ข้อมูลสถานะสุขภาพ (Health status) ไม่ใช่ข้อมูลการป่วย การตายเท่านั้น แต่รวบรวมข้อมูลวิถีชีวิตและพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ด้วย
- ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจสังคม (Socioeconomic conditions)
- ข้อมูลสภาพแวดล้อม (Environment)
- ข้อมูลสภาพความเหลื่อมล้ำทางสังคม (Inequalities)
- ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)
- ข้อมูลนโยบายและบริการสาธารณสุข (Public health policies and services)
- ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะ (Recommendations)
- ข้อมูลรายงานนำเสนอ (Presentation)

๒. ขั้นตอนในการพัฒนาดัชนีชี้วัดด้านสุขภาพของท้องถิ่น (สมเกียรติ ศิริรัตนพลฤกษ์, ๒๕๖๒)

- ๑) กำหนดปัญหาสุขภาพของท้องถิ่น กำหนดตัวผู้ใช้
- ๒) กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกำหนดสุขภาพกับผลลัพธ์ต่อสุขภาพ (health determinants – health effects)
- ๓) กำหนดตัวเป้าหมายในแต่ละชั้นของห่วงโซ่ความสัมพันธ์ของการก่อโรคหรือปัญหาสุขภาพ
- ๔) กำหนดตัวแปรที่จะใช้วัดตามแต่ละตัวดัชนี
- ๕) กำหนดรูปแบบค่าทางสถิติของแต่ละดัชนีชี้วัด
- ๖) กำหนดระดับของพื้นที่ที่จะจัดเก็บ ประชากรที่จะใช้เป็นตัวหาร ช่วงเวลาที่ใช้วัด
- ๗) กำหนดค่ามาตรฐาน หรือค่าอ้างอิง
- ๘) กำหนดรูปแบบที่จะใช้ในการนำเสนอข้อมูล
- ๙) กำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ
- ๑๐) ประเมินความเป็นไปได้ในการได้มาของข้อมูลดังกล่าว
- ๑๑) รวบรวมดัชนีชี้วัดทั้งหมด รวมทั้งประเมินผลการใช้ดัชนีดังกล่าว

๓. กรอบองค์ประกอบหลักในการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดด้านสุขภาพของท้องถิ่น

ในการพัฒนาให้ได้ชุดดัชนีชี้วัดด้านสุขภาพของท้องถิ่น เป็นกระบวนการซึ่งจำเป็นต้องอาศัยหลักการและแนวคิดเป็นข้อพิจารณาเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดกรอบองค์ประกอบหลักในการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการระบุปัจจัยนำเข้า การจัดการข้อมูล และการกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการ

๓.๑ การระบุปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การพิจารณาว่ามีข้อมูลซึ่งถือเป็นปัจจัยนำเข้าอะไรบ้าง ที่จะใช้ประเมินสถานะด้านสุขภาพของประชากรในท้องถิ่น เป็นสถานะด้านสุขภาพที่อาจมองได้ทั้งในเชิงลบและเชิงบวก โดยทั่วไปเรามักสนใจสถานะดังกล่าวในเชิงลบที่เป็นปัญหา เช่น การตายจากอุบัติเหตุทางถนน การที่คนป่วยจากการรับประทานอาหารไม่ปลอดภัย ทั้งนี้เพราะเป็นประเด็นความเดือดร้อนของทั้งประชาชนและของบุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบให้ประชาชนมีสถานะด้านสุขภาพในทางบวก ข้อมูลที่จะเป็นปัจจัยนำเข้าในเบื้องต้นที่สำคัญจึงเป็นสถานการณ์ที่จะแสดงออกในการชี้ถึงประเด็นปัญหาด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นกับประชากรในท้องถิ่น และเป็นที่มาของคำหรือวลีสำคัญ (keyword) ที่ใช้ นั่นคือ ดัชนีชี้วัดจำเป็น

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

การจะได้ข้อมูลที่ต้องการเราต้องรู้ถึงแหล่งข้อมูลที่เราสามารถเข้าถึงเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ คำอธิบาย ขยายความจะได้กล่าวต่อไปในภายใต้นหัวข้อ “ประเภทข้อมูล”

๓.๒ การจัดการข้อมูล คือ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับความต้องการไว้แล้ว การจัดการ ดังกล่าวต้องใช้วิธีการจัดเก็บที่เหมาะสมตามประเภทข้อมูล คำอธิบายขยายความจะได้กล่าวต่อไปในภายใต้นหัวข้อ “วิธีการเก็บ และเครื่องมือ”

๓.๓ การกำหนดผลลัพธ์ คือ การมองถึงลักษณะของข้อมูลที่จัดเก็บแล้ว สามารถนำไปใช้ได้จริง ในกระบวนการดำเนินงานสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC) ดังนั้น จึงต้องมีการแปลความหมายข้อมูลให้เป็นที่เข้าใจได้อย่างชัดเจน คำสำคัญ (keyword) ที่ใช้ในขั้นนี้ ได้แก่ การวิเคราะห์และแปลผล ที่ต้องอาศัยวิธีการ ที่เป็นมาตรฐาน สามารถให้ความหมายที่เข้าใจได้ทั่วไป คำอธิบายขยายความจะได้กล่าวต่อไปในภายใต้นหัวข้อ วิธีการวิเคราะห์และแปลผล

กล่าวโดยสรุปสำหรับกรอบองค์ประกอบหลักในการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดด้านสุขภาพของท้องถิ่น ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ ดัชนีชี้วัดจำเป็น แหล่งข้อมูล วิธีการจัดเก็บ และ วิธีการวิเคราะห์ และแปลผล เพื่อให้ง่ายและสะดวก จึงขอเสนอให้มีการประมวลรายละเอียดแล้วจึงนำเข้าตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ องค์ประกอบหลักในการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดด้านสุขภาพของท้องถิ่น

ดัชนีชี้วัดที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)
(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)
(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)	(กรอกรายละเอียด)

๔. ประเภทข้อมูล วิธีการเก็บ เครื่องมือ การวิเคราะห์และการแปลผล

ในการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดด้านสุขภาพ วัตถุประสงค์ที่ใช้นำเข้าสู่ระบบคือข้อมูลตามนิยามที่ระบุไว้ในบทที่ ๑ ในเบื้องต้นจึงมีความจำเป็นต้องทบทวนความเข้าใจถึงลักษณะของข้อมูลที่มีอยู่ตามแหล่งต่างๆ ผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลควรมีคุณสมบัติเฉพาะงาน ด้วยความรู้ในประเภทข้อมูลตามแหล่งข้อมูลตามธรรมชาติ ที่ต้องการมีความรู้ในวิธีการและเครื่องมือที่ต้องใช้เก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับแหล่งข้อมูลนั้นๆ อย่างเหมาะสม นำไปสู่การแปลผลให้เป็นที่เข้าใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการบริหารงานโครงการต่อไป

๔.๑ ประเภทข้อมูล : ข้อมูลสามารถจำแนกตามแหล่งที่อยู่ ได้แก่ แหล่งดั้งเดิม (original) หรือที่เรียกว่าปฐมภูมิ (Primary) และแหล่งต่อยอดเดิมที่เรียกว่าทุติยภูมิ (Secondary)

๔.๑.๑ ข้อมูลระดับปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่มีอยู่ตามธรรมชาติจากแหล่งข้อมูลดั้งเดิม เป็นแหล่งข้อมูลในพื้นที่ภาคสนาม แหล่งข้อมูลตามธรรมชาติดังกล่าว ได้แก่ สรรพสิ่งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต ซึ่งสามารถแสดงออก และสื่อสารได้ด้วยตัวเอง เช่น มนุษย์ และสัตว์บางประเภท แหล่งข้อมูลที่ไม่สามารถแสดงออกได้ด้วยตัวเอง ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคาร แหล่งน้ำ สถานที่ต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ เช่น พืชพรรณพันธุ์ เป็นต้น ข้อมูลปฐมภูมิจึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาจากจุดกำเนิด (origin) ของข้อมูลนั้นๆ

๔.๑.๒ ข้อมูลระดับทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่มีผู้อื่นที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานเก็บรวบรวมให้แล้ว จากแหล่งปฐมภูมิ ถือเป็น การต่อยอดข้อมูลดั้งเดิม ในลักษณะของการประมวลผลเพื่อเป็นสารสนเทศ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เลย มีแหล่งเก็บบันทึกข้อมูลไว้ในแหล่งปกติเชิงกายภาพ เช่น แฟ้มเอกสาร

สิ่งพิมพ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น เล่มรายงาน นอกจากนี้ยังมีแหล่งข้อมูลของหน่วยงานที่จัดเก็บในระบบสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ (information technology) ทั้งที่สามารถเข้าถึงแบบเฉพาะกิจ (offline) หรือเข้าถึงได้ตลอดเวลา (online) เช่น ระเบียบรายงานต่างๆ ระบบข้อมูลสุขภาพ ของกระทรวงสาธารณสุข (Health Data Center : HDC)

๔.๒ วิธีการเก็บและเครื่องมือ

๔.๒.๑ ข้อมูลระดับปฐมภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลต้นทางตามธรรมชาติถือเป็นข้อมูลดิบจากแหล่งดั้งเดิม ผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลระดับปฐมภูมินี้ ต้องเข้าใจธรรมชาติของแหล่งข้อมูลดังกล่าวที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย ศักยภาพในการถ่ายทอดสื่อสารของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลให้ปรากฏ ลักษณะเช่นนี้นำไปสู่ความยากง่ายในการเก็บข้อมูล โดยทั่วไปการเก็บข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลโดยตรง ใช้วิธีการหลัก ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสนทนากลุ่ม การสำรวจ การจดบันทึก ให้ทราบข้อมูลที่ต้องการและจัดเก็บบันทึกข้อมูลที่เก็บได้ไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

วิธีการดังกล่าว สามารถทำได้ด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ที่คุ้นเคยกัน ได้แก่ แบบฟอร์มต่างๆ การเก็บข้อมูลในพื้นที่ภาคสนามดังกล่าวนี้หากดำเนินการกับคน อาจดำเนินการกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มได้นอกจากนั้นยังมีการใช้เครื่องมือในระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (electronic information system) เพื่อช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้ได้ซึ่งใช้ได้ทั้งกรณีแหล่งข้อมูลรายบุคคลและรายกลุ่ม เช่น เครื่องมือที่รู้จักกันดีและเป็นที่ยอมรับ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ เช่น โน้ตบุ๊ก (notebook) แท็บเล็ต (tablet) ที่มีแบบฟอร์มต่างๆ ดังกล่าวบรรจุอยู่ในเครื่องแทนการพกพาเอกสารกระดาษ การจัดเก็บข้อมูลสามารถทำได้ทั้งแบบออฟไลน์ที่เก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลได้ด้วยตนเอง และแบบออนไลน์ที่การจัดเก็บข้อมูลมักเป็นแบบรายบุคคลผู้ให้ข้อมูลหรือคือผู้ถูกถามแต่ละคนเข้าตอบแบบสอบถามตามแบบฟอร์มอัตโนมัติ ที่สร้างด้วยแอปพลิเคชัน เช่น ที่นิยมคือ กูเกิ้ลฟอร์ม (Google Form) ในระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ข้อพิจารณาที่สำคัญในการดำเนินการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ ประเด็นทางเทคนิค ได้แก่ การวางแผนการเก็บข้อมูล การเลือกตัวอย่างแหล่งข้อมูล การควบคุมคุณภาพการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ การทวนสอบข้อมูลที่เก็บได้ เป็นต้น

- การวางแผนการเก็บข้อมูลเป็นการกำหนดทิศทางและการบริหารจัดการการดำเนินงานเพื่อให้มั่นใจว่าจะได้ข้อมูลตามที่ต้องการที่สำคัญตามมา

- การเลือกตัวอย่างแหล่งข้อมูลที่ต้องถูกต้องตามหลักสถิติ
- การคัดเลือกตัวอย่างและการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง
- การควบคุมคุณภาพการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ
- การตรวจสอบข้อมูลที่จัดเก็บ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วน และน่าเชื่อถือของข้อมูล

๔.๒.๒ ข้อมูลระดับทุติยภูมิ สำหรับข้อมูลระดับนี้ซึ่งมาจากแหล่งจากหน่วยงานที่มีการเก็บบันทึกรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบสามารถนำข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้วมาใช้ได้เลย วิธีการจัดเก็บข้อมูลทำได้โดยการสำรวจ รวบรวม และเก็บบันทึกไว้ใช้ต่อไป ทั้งนี้ผู้เก็บข้อมูลต้องมีกรอบการเก็บข้อมูลตามโครงสร้างข้อมูลที่ต้องการ อย่างไรก็ตามผู้ใช้จะต้องระมัดระวังในการนำข้อมูลประเภทนี้มาใช้ให้มาก เนื่องจากมีโอกาสเกิดความผิดพลาดของข้อมูลสูง ดังนั้นควรพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเป็นลำดับแรก และตามมาด้วยความทันสมัย และความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการ

๔.๓ การวิเคราะห์และการแปลผล หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลดิบด้วยวิธีการที่เหมาะสม แล้วแปลความหมายของข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยวิธีการที่เป็นมาตรฐาน สามารถใช้สื่อสารในคุณลักษณะของข้อมูลที่เก็บได้

อย่างชัดเจน เป็นที่เข้าใจได้ทั่วไป วิธีการเช่นนี้จึงมีนัยของการวิเคราะห์และแปลผล เช่น ข้อมูลจำนวนผู้ป่วยจะแปลผลในเชิงสถานะสุขภาพภาพที่ชี้การเจ็บป่วยได้เป็น อัตราการป่วยรายโรค จึงต้องมีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลที่แสดงคุณลักษณะที่เป็นอัตราที่สรุปยอดจำนวนเต็มในเชิงเปรียบเทียบกับฐานประชากรเป็นต้น

ตามหลักสถิติศาสตร์ (Statistic Science) การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการสำคัญหลายประการ อย่างไรก็ตามในงานสาธารณสุขเรามักจะอ้างอิงถึงการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงระบาดวิทยา เพื่อสื่อสารอย่างเข้าใจได้เฉพาะในบริบทของงาน ผลการวิเคราะห์โดยทั่วไป มีรูปแบบหลากหลาย ได้แก่ จำนวน (Number) ร้อยละ (Percentage) อัตรา (Rate) อัตราส่วน (Ratio) สัดส่วน (Proportion) ที่สามารถสื่อสารความหมายในเบื้องต้นได้สำหรับตัวชี้วัดเฉพาะทางระบาดวิทยา (Parameters) ที่สำคัญ ได้แก่ อุบัติการณ์ (Incidence) และความชุก (Prevalence) ของประเด็นปัญหาโรคหรือภัยทางสุขภาพ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากแหล่งวิชาการต่างๆ ในที่นี้จะสรุปรูปแบบที่กล่าวมาโดยสังเขป ดังนี้

จำนวน (Number) คือ ยอดนับเต็ม (count) ตามที่ปรากฏ

ร้อยละ (Percentage) คือ การเทียบ ยอดนับเต็ม จากฐานยอดนับ ๑๐๐

อัตรา คือ ค่าโอกาสที่เป็นไปได้ ของการเกิดหรือการเปรียบเทียบจำนวนความถี่ของการเกิดโรค หรือเหตุการณ์ใดๆ หรือลักษณะบางอย่างในกลุ่มประชากรที่ศึกษา อัตราเป็นรูปแบบหนึ่งที่รวมเอาเรื่องเวลาเข้ามาคิดด้วย เป็นการวัดการเกิดโรคขึ้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย

๑) ตัวเศษ (Numerator) เป็นจำนวนผู้ป่วยหรือจำนวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๒) ตัวส่วน (Denominator) เป็นจำนวนประชากรที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคหรือเหตุการณ์ที่สนใจนั้นๆ หรือ จำนวนประชากรที่ศึกษา

๓) เวลา (Time) คือ ช่วงเวลาที่ทำการเฝ้าสังเกตหรือเก็บข้อมูล : เมื่อ k คือ ค่าคงที่ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๑๐๐ หรือ ๑,๐๐๐ หรือ ๑๐๐,๐๐๐ แล้วแต่ความเหมาะสม (10^n)

$$\text{อัตรา} = (\text{จำนวนครั้งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กำหนด} / \text{จำนวนผู้ที่เสี่ยงต่อเหตุการณ์ดังกล่าวในช่วงเวลาที่กำหนด}) \times k$$

อัตราส่วน คือ ค่าเปรียบเทียบระหว่างตัวเลข ๒ จำนวน หรือ เหตุการณ์ ๒ เหตุการณ์ โดยที่เลขเศษไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของเลขตัวส่วน

X = จำนวนเหตุการณ์ ประชากร ฯลฯ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ

Y = จำนวนเหตุการณ์ ประชากร ซึ่งมีลักษณะเฉพาะต่างจาก X

K = ๑

$$\text{อัตราส่วน} = X/Y * k = X/Y = X:Y$$

สัดส่วน เป็นการวัดร้อยละของการกระจายของเหตุการณ์ย่อยจากเหตุการณ์ทั้งหมด

X = จำนวนเหตุการณ์ย่อย หรือ จำนวนประชากรที่ประสบเหตุการณ์ย่อยนั้น

Y = จำนวนเหตุการณ์ทั้งหมดหรือประชากรรวมในทุกเหตุการณ์

k = ๑๐๐

$$\text{สัดส่วน} = X/Y * k$$

อุบัติการณ์ของโรค (Incidence rate) : ความหมาย จำนวนผู้เป็นโรคที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงเวลาที่สังเกตเป็นการวัดขนาดการเกิดขึ้นใหม่ของโรค หรือการวัดขนาดการเปลี่ยนแปลงสภาพ (status) จากการปราศจากโรคไปสู่การเป็นโรค

วิธีการคำนวณ

$$\text{อุบัติการณ์ของโรค (Incidence)} = \frac{\text{จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ด้วยโรคที่สนใจในช่วงเวลาหนึ่ง} \times k}{\text{จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ด้วยโรคที่สนใจในช่วงเวลาหนึ่ง}}$$

ประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่วงเดียวกัน ประมาณได้จาก ประชากรที่เสี่ยงกลางช่วงเวลา k = ค่าคงที่ของหน่วยประชากร อาจมีค่าเท่ากับ ๑๐๐, ๑,๐๐๐, ๑๐,๐๐๐ หรือ ๑๐๐,๐๐๐ ตามความเหมาะสม

หน่วยการวัด อัตราต่อประชากร ๑,๐๐๐ คนต่อปี หรือ ๑๐๐,๐๐๐ คน ต่อปี

แหล่งข้อมูล ระเบียบรายงานการเฝ้าระวังโรค ระบบทะเบียนโรค

ความชุกของโรค (Prevalence rate) : ความหมาย จำนวนคนทั้งหมดที่เกิดโรค หรือขนาดของโรคในประชากรกลุ่มหนึ่ง ณ เวลาใดเวลาหนึ่งหรือภายในช่วงเวลาหนึ่ง

วิธีการคำนวณ : ความชุกของการเกิดโรคในระดับประชากรในพื้นที่ โดยมีการบันทึกข้อมูลการเจ็บป่วยครอบคลุมทุกคน

$$\text{ความชุกของโรค (Prevalence)} = \frac{\text{จำนวนคนที่เกิดโรคในประชากรกลุ่มที่สนใจภายในช่วงเวลาหนึ่ง}}{\text{ประชากรทั้งหมดในกลุ่มนั้นภายในช่วงเวลาเดียวกันหรือตัวอย่างที่สำรวจ}} \times k$$

(k = ค่าคงที่ของหน่วยประชากร อาจมีค่าเท่ากับ ๑๐๐, ๑,๐๐๐, ๑๐,๐๐๐ หรือ ๑๐๐,๐๐๐ ตามความเหมาะสม)

หน่วยการวัด ต่อประชากร ๑๐๐, ๑,๐๐๐ หรือ ๑๐๐,๐๐๐ คน

แหล่งข้อมูล สถิติสาธารณสุข สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข (รง. ๕๐๖) รายงานประจำปีของกองต่าง ๆ

อัตราการตายอย่างหยาบ (crude death rate หรือ crude mortality rate : CDR) : เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ข้อมูลการตาย โดยมีตัวแปรที่สำคัญ คือ เพศ อายุเมื่อตาย สาเหตุการตาย เป็นต้น ใช้จำนวนคนตายทั้งปี หรือปริมาณการตายในประชากรกลุ่มหนึ่งในหนึ่งปี

วิธีการคำนวณ

$$\text{อัตราการตายอย่างหยาบต่อพัน (Crude Death Rate: CDR)} = \frac{\text{จำนวนผู้เสียชีวิตในปีนั้น}}{\text{ประชากรกลางปี}} \times ๑,๐๐๐$$

อัตราป่วยตาย (Case fatality rate: CFR) : จำนวนผู้ป่วยโรคนั้นแล้วตายในช่วงเวลาที่มีการเกิดการระบาดของโรค (outbreak) เป็นการวัดขนาดความรุนแรงของโรคนั้น

วิธีการคำนวณ

$$\text{อัตราป่วยตาย (Case fatality rate)} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่เสียชีวิตด้วยสาเหตุจากโรคนั้น}}{\text{จำนวนผู้ป่วยเป็นโรคนั้น}} \times k$$

(k = ค่าคงที่ของหน่วยประชากร อาจมีค่าเท่ากับ ๑๐๐, ๑,๐๐๐, ๑๐,๐๐๐ หรือ ๑๐๐,๐๐๐ ตามความเหมาะสม)

หน่วยการวัด อัตราต่อประชากรผู้ป่วย ๑๐๐ หรือ ๑,๐๐๐

ในการเรียงเรียงผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ควรใช้วิธีการนำเสนอประกอบ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มขึ้น เช่น การใช้ตารางแสดงเพื่อการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การใช้กราฟเส้น กรณีนีเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อแสดงแนวโน้มการเกิดโรค การศึกษาความเป็นไปของลักษณะธรรมชาติของโรค ในแต่ละช่วงเวลา การใช้แผนภูมิแท่งสำหรับนำเสนอข้อมูลปริมาณชนิดไม่ต่อเนื่องหรือข้อมูลคุณภาพ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพื้นที่ หรือช่วงเวลา การนำเสนอด้วยแผนที่แสดงความมากน้อยของการเกิดโรค หรือปัญหาในแต่ละพื้นที่เพื่อแสดงการกระจายของปัญหาในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น

๕. ขั้นตอนการบริหารจัดการ

กำหนดให้มีทีมงานระดับอำเภอ ในรูปคณะทำงานโครงการฯ ภายใต้การอำนวยการของคณะกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เพื่อดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๕.๑ ขั้นการวางแผน (Planning)

- ๑) กำหนดกรอบการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นระดับอำเภอ
- ๒) ประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นระดับอำเภอ
- ๓) จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น และสำรวจความคิดเห็นออนไลน์ จากผู้มีส่วนได้เสียจากหน่วยงานระดับอำเภอ
- ๔) นำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงและจัดทำแนวทางการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นระดับอำเภอ ที่ครอบคลุมประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญ

๕.๒ ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Implementing)

- ๕) คณะทำงานโครงการฯ เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เป้าหมายตามกรอบองค์ประกอบหลักในการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นเพื่อการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงความเหมาะสมของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูลที่กล่าวถึงว่าด้วยวิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือ

๕.๓ ขั้นการสังเกตและบันทึกผล (Observing and Recording)

- ๖) คณะทำงานโครงการฯ ร่วมพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นเพื่อการป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพในพื้นที่ทดลองและถอดบทเรียนเพื่อการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการเฉพาะหน้า

๕.๔ ขั้นการสะท้อนผล (Reflecting)

- ๗) สะท้อนผลลัพธ์และปรับปรุงชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นเพื่อการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพระหว่างการลงพื้นที่และจัดเวทีสะท้อนผลลัพธ์การพัฒนา รวมถึงสรุปบทเรียนเพื่อการปรับปรุงการดำเนินการต่อไป

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

บทที่ ๓

ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็น
ในการป้องกันควบคุมโรค
หรือปัญหาสุขภาพ
เชิงประเด็น

บทที่ ๓

แนวทางการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพเชิงประเด็น กรณีตัวอย่างกรอบแนวทางการพัฒนา ๔ ประเด็น

ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนระดับอำเภอ (District Quality of life : DQP_DC) มีขั้นตอนเริ่มต้นซึ่งไม่ได้กล่าวถึงในรายละเอียด ได้แก่ การคัดเลือกประเด็น โรคหรือปัญหาสุขภาพสนใจอันเนื่องจากอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การคัดเลือกให้ได้ประเด็นปัญหาที่มีหลักการง่าย ๆ ว่าด้วยนิยามของปัญหา ดังนี้

ปัญหาสุขภาพ = (สภาวะสาธารณสุขที่ควรจะเป็น - สภาวะสาธารณสุขที่เป็นอยู่) X ความห่วงใย (concern)

ค่าของปัญหาโรคหรือภัยทางสุขภาพต่างๆ ที่เลือกมาเป็นรายการเบื้องต้นจะถูกนำมาเปรียบเทียบกัน ได้ลำดับจากมากไปน้อยแสดงความจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไข ทั้งนี้การคัดเลือกให้ได้ประเด็นปัญหาด้วยหลักการดังกล่าวควรผ่านการพิจารณาในที่ประชุมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) นั่นคือคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) โดยเฉพาะในประเด็น “ความห่วงใย” ซึ่งมักมีมุมมองที่ต่างกันเบื้องต้น จึงจำเป็นต้องหาข้อยุติเพื่อให้มีการยอมรับกันในผลของการคัดเลือกประเด็นปัญหาตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินงาน

ในที่นี่จะขอนำเสนอรายละเอียดของกรณีตัวอย่าง ๔ ประเด็น ได้แก่

๑.
โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
และปัจจัยเสี่ยง

๒.
การจัดการขยะ

๓.
ความปลอดภัยทางถนน

๔.
อาหารปลอดภัย
(ด้านสารเคมีกำจัดศัตรูพืช)

ในการวางแผนการเก็บข้อมูล ผู้รับผิดชอบสามารถพิจารณากรอบแนวทางฯ ตามตารางที่ให้ไว้ดังต่อไปนี้ ผู้รับผิดชอบอาจกำหนดสาระสำคัญในแต่ละองค์ประกอบ (ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น แหล่งข้อมูล วิธีการจัดเก็บ วิธีการวิเคราะห์และแปลผล) ตามความเหมาะสม ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง ข้อจำกัดของพื้นที่เป้าหมาย โดยทบทวนเพิ่มเติมได้จาก บทที่ ๒

กรอบการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)

ประเด็นข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร สำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
ที่ตั้งและอาณาเขต	ที่ตั้ง	ที่ว่าการอำเภอ	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	สรุปย่อ สารระสำคัญ
	อาณาเขต	ที่ว่าการอำเภอ		
	แหล่งน้ำ สาธารณะ	ทสจ ชลประทาน		
	สภาพภูมิประเทศ	ที่ว่าการอำเภอ		
	สภาพภูมิอากาศ	ที่ว่าการอำเภอ/ สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด		
ข้อมูลการปกครอง	เขตการปกครองของอำเภอ	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	สรุปย่อ สารระสำคัญ
โครงสร้างประชากร	จำนวนหมู่บ้าน	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต./ โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	สรุปย่อ สารระสำคัญ
	จำนวนตำบล	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต./ โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	สรุปย่อ สารระสำคัญ
	จำนวนประชากรรายตำบลแยก เพศ/อายุ	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต./ โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	จำนวนประชากรรายตำบล แยกเพศ/อายุ อัตราส่วนการพึ่งพิง
	จำนวนประชากรรายตำบล แยกอายุ (ตามพีระมิต ปชก. จาก HDC)	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต./ โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.		
	จำนวนครัวเรือน	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต./ โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	จำนวนครัวเรือนรายตำบล

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร สำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
ข้อมูลการเกิด	อัตราการตายทารกแรกเกิด	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูล ทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	อัตราต่อพันประชากร รายตำบล
	จำนวนทารกเกิดแยกตามอายุ มารดา (รายเดือน รายปี)	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูล ทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)		จำนวนทารกเกิดแยกตามอายุ มารดา (รายเดือน รายปี) รายตำบล
	จำนวนทารกเกิด แยกตาม น้ำหนักแรกเกิด (รายเดือน รายปี)	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูล ทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)		จำนวนทารกเกิด แยกตาม น้ำหนักแรกเกิด รายตำบล
ข้อมูลการตาย	อัตราการตาย	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูล ทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	จำนวนคนตายในเขตพื้นที่ หนึ่ง หรือในกลุ่มประชากร หนึ่งในเวลา ๑ ปี ต่อ ประชากร ๑,๐๐๐ คน ซึ่งมี สูตรดังนี้ จำนวนคนตาย ทั้งหมดใน ๑ ปี x๑,๐๐๐ คน/ จำนวนประชากรกลางปี (หรือเฉลี่ย)
	จำนวนตาย รายสาเหตุ แยกเพศ (รายเดือน รายปี)	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูล ทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)		จำนวนตาย รายตำบล แยกสาเหตุ แยกเพศ (รายเดือน รายปี)
	จำนวนตาย รายสาเหตุ แยกอายุ (รายเดือน รายปี)	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูล ทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)		จำนวนตาย รายตำบล แยกสาเหตุ แยกอายุ (รายเดือน รายปี)

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปรสำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
	จำนวนตาย โรคเบาหวาน แยกเพศ	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูลทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)		จำนวนตาย โรคเบาหวาน รายตำบล แยกเพศ
	จำนวนตาย อุบัติเหตุจราจร แยกอายุ	โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ./ ข้อมูลทะเบียนราษฎร (เกิด-ตาย)		จำนวนตาย อุบัติเหตุจราจร รายตำบล แยกอายุ
ข้อมูลเฝ้าระวังโรคติดต่อ	จำนวนป่วย รายโรค แยกเพศ- อายุ รายอำเภอ (รายสัปดาห์/ เดือน/ปี)	ข้อมูลเฝ้าระวังโรค (จากฐานข้อมูล ๕๐๖) จากโรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	จำนวนป่วย รายโรค รายตำบล แยกเพศ-อายุ (รายสัปดาห์ /เดือน/ปี) อัตราป่วยหรืออัตราอุบัติการณ์ การวิเคราะห์การกระจาย ของโรคด้านบุคคล เวลา และ สถานที่
	จำนวนตาย รายโรค แยกเพศ- อายุ รายอำเภอ (รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี)	ข้อมูลเฝ้าระวังโรค (จากฐานข้อมูล ๕๐๖) จากโรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.		จำนวนตาย รายโรค รายตำบล แยกเพศ-อายุ (รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี) อัตรตายการวิเคราะห์การ กระจายของโรคด้านบุคคล เวลาและสถานที่
	อัตราป่วยตาย รายโรค แยก เพศ-อายุ รายอำเภอ (รายปี)	ข้อมูลเฝ้าระวังโรค (ฐานข้อมูล ๕๐๖) จาก โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ.		จำนวนการเสียชีวิตในกลุ่ม ประชาชนของ "ผู้ป่วย" ตลอด การดำเนินโรค ส่วนใหญ่แสดง เป็นร้อยละ รายโรค แยกเพศ- อายุ รายตำบล (รายปี)

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร สำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
ข้อมูลบริการสุขภาพ	<p>จำนวนป่วย/ความชุกโรคเรื้อรัง รายตำบล/สถานบริการใน อำเภอ</p> <p>จำนวน/ร้อยละการควบคุมโรค เรื้อรังได้ รายตำบล/สถาน บริการในอำเภอ</p> <p>จำนวน/ร้อยละการคัดกรอง สุขภาพ รายตำบล/สถาน บริการในอำเภอ</p> <p>ร้อยละภาวะอ้วน รายตำบล/ สถานบริการในอำเภอ</p> <p>ร้อยละการฝากครรภ์คุณภาพ รายตำบล/สถานบริการ ในอำเภอ</p> <p>ความครอบคลุมการได้รับวัคซีน รายตำบล/สถานบริการใน อำเภอ</p>	<p>- รพ.สต/ สสอ./รพช./เอกชน</p> <p>- เอกสารรายงานประจำปี</p> <p>- HDC</p>	<p>- สํารวจเอกสารรายงาน ประจำปี</p> <p>- สํารวจข้อมูลในระบบ HDC</p>	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล
ข้อมูลทรัพยากรสุขภาพ	จำนวนบุคลากรประจำ ตามตำแหน่งของสถานบริการ สาธารณสุขในภาครัฐและ เอกชน (รพ.สต/ สสอ./รพช./ เอกชน)	รพ.สต/ สสอ./รพช./เอกชน	<p>- สํารวจเอกสารรายงาน ประจำปี</p> <p>- สํารวจข้อมูลในระบบ HDC</p>	นำเสนอจำนวนแยกรายตำบล

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร สำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
	การมีบุคลากรหมุนเวียนตามตำแหน่งของ รพ.สต. จำนวนครุภัณฑ์การแพทย์ของ รพ.สต. จำนวนสิ่งก่อสร้างของ รพ.สต. รายได้และรายจ่ายของ รพ.สต. ผลการประเมิน รพ.สต.ติดตาม จำนวนเครือข่ายสุขภาพ	รพ.สต./ สสอ.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	
ข้อมูลด้านสังคม	จำนวนโรงเรียนและสถาบันการศึกษาของภาครัฐและเอกชนรายอำเภอ จำนวนนักเรียน นักศึกษา จำแนกรายโรงเรียนและสถาบันการศึกษาของอำเภอ จำนวนวัด ศาสนสถานต่างๆ รายอำเภอ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญของอำเภอ โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญของอำเภอ ภาษาที่ใช้และวัฒนธรรมที่สำคัญของอำเภอ จำนวนชนกลุ่มน้อย	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต./ โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ. อปท.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	นำเสนอจำนวนแยกรายตำบล

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร สำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
	ประชาชนชาวบ้าน และบุคคลที่ นับถือในอำเภอ จำนวนกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม ต่างๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ มูลนิธิ NGO เป็นต้น จำนวนห้าง ตลาดนัด บขส. สถานีขนส่ง ปั้มน้ำมัน จำนวนศูนย์เยาวชน/ศูนย์กีฬา/ สนามกีฬา จำนวนและพื้นที่ สวนสาธารณะ/สถานที่พักผ่อน			
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี อาชีพหลักของคนในอำเภอ สถาบันและการรวมกลุ่มของ ผู้ประกอบการ ศูนย์กลางการค้าและการตลาด ที่สำคัญ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพัก ในอำเภอรายเดือน กำลังแรงงาน (ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน ผู้รอฤดูกาล)	ที่ว่าการอำเภอ/ อบต./ โรงพยาบาลชุมชน/ รพ.สต./ สสอ. /อปท.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร สำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
	จำนวนคนมีงานทำ แยกแรงงาน ภาคการเกษตร/นอกภาค การเกษตร ..... จำนวนคนว่างงาน ..... จำนวนกองทุนหมู่บ้านของอำเภอ ..... จำนวนครัวเรือนที่ทำการเกษตร อินทรีย์ รายตำบล ..... จำนวนธนาคารและสถาบัน การเงินของอำเภอ ..... สถาบันและการรวมกลุ่มของ ผู้ประกอบการ ..... ศูนย์กลางการค้าและการตลาดที่ สำคัญ ..... ประเภทและปริมาณการค้ากับ ประเทศเพื่อนบ้าน (ถ้ามี) ..... จำนวนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ..... จำนวนศูนย์บริการท่องเที่ยวของ ราชการและเอกชน ..... จำนวนโรงแรม/ที่พัก ..... จำนวนแรงงานต่างด้าว			
ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	ปริมาณขยะ จำแนกตาม ประเภทต่อวันรายตำบล (ขยะ เปียก ขยะอันตราย ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป)	อปท.	สำรวจเอกสารรายงานประจำปี	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปร สำคัญ	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
	จำนวนแหล่งกำจัดขยะของ อำเภอ	อปท.		
	จำนวนรถเก็บขยะรายตำบล	อปท.		
	จำนวนครัวเรือนที่ไม่สามารถหา น้ำสะอาดดื่มได้เพียงพอตลอดปี จำแนกรายตำบล	ประปาหมู่บ้าน/อปท		
	จำนวนหมู่บ้านที่ไม่มีน้ำประปา ใช้จำแนกรายตำบล	ประปาหมู่บ้าน/อปท		

กรอบการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)

ประเด็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๑. ความชุกของโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด)ในประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ในพื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	อัตราความชุก (Prevalence rate)
๒. อัตราป่วยโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด) รายใหม่ที่ได้รับการวินิจฉัยในปีงบประมาณในพื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	อัตราป่วยรายใหม่หรืออัตราอุบัติการณ์ (Incidence rate)
๓. ร้อยละของผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อ(โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด) ในพื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	ร้อยละ/อัตราราย
๔. ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในพื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในพื้นที่อำเภอ
๕. ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ในพื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ในพื้นที่อำเภอ
๖. ร้อยละของประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไปที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงในพื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	ร้อยละของประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไปที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงในพื้นที่อำเภอ

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๗. ความชุกของผู้สูบบุหรี่หรือของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ในพื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	ความชุกของผู้สูบบุหรี่หรือของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ในพื้นที่อำเภอ
๘. ความชุกของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทย อายุ ๑๕-๑๙ ปีในพื้นที่อำเภอ ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่ได้รับการประเมิน พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่อำเภอ/ Event Base ของภาคส่วนตำรวจ/ประชาชน/สถานศึกษา	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS ระบบรายงานในสถานศึกษา ระบบรายงานตำรวจ/CRIME	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS	ความชุกของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทย อายุ ๑๕-๑๙ ปีในพื้นที่อำเภอ
๙. ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ที่มีภาวะอ้วนในพื้นที่อำเภอ ๙.๑ ร้อยละของเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี สูงดีสมส่วน ๙.๒ ร้อยละของเด็กอายุ ๑๕-๑๘ ปี สูงดีสมส่วน ๙.๓ ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ ๑๘-๕๙ ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ ๙.๔ ร้อยละของประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีค่าดัชนีมวลกาย ปกติ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS ระบบรายงานในสถานศึกษา	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS ระบบรายงานในสถานศึกษา	-ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป (๙.๑-๙.๔) ที่มีภาวะอ้วน ในพื้นที่อำเภอ -ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) ของ ประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป (๙.๑-๙.๔)
๑๐. ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปบริโภคเกลือและ โซเดียมตามคำแนะนำที่ควรบริโภคต่อวันในพื้นที่อำเภอ ร้อยละของประชากรอายุ ๗ ปีขึ้นไปมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร หวาน มัน เค็ม ที่ส่งผลต่อสุขภาพ	- ระบบรายงาน/คลังข้อมูล การแพทย์และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS - ระบบรายงานในสถานศึกษา	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS ระบบรายงานในสถานศึกษา	ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไปบริโภคเกลือและโซเดียม ตามคำแนะนำที่ควรบริโภคต่อวัน ในพื้นที่อำเภอ
๑๑. จำนวนประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไปที่มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย ๓-๕ ครั้ง/สัปดาห์ใน พื้นที่อำเภอ	ระบบรายงาน/คลังข้อมูลการแพทย์ และสุขภาพ (HDC)/ HosXp/ JHCIS ระบบรายงานในสถานศึกษา	ใช้ข้อมูลในโปรแกรมสถานบริการสุขภาพ เช่น HosXp และ JHCIS ระบบรายงานในสถานศึกษา	ร้อยละของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไปที่มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย ๓-๕ ครั้ง/ สัปดาห์ในพื้นที่อำเภอ

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๑๒. ร้อยละของประชากรที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในชีวิตประจำวัน	App Smart อสม. ออนไลน์ เกษตรอำเภอ	ผ่าน App Smart อสม. ออนไลน์	ร้อยละของประชากรที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในชีวิตประจำวัน

กรอบการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)

ประเด็นปัญหาการจัดการขยะ (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๑. ปริมาณขยะที่เหลือตกค้างต่อวันในพื้นที่อำเภอจำแนกตามประเภทขยะ (ขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อ ขยะอันตราย)	ครัวเรือน - อปท. (มฝ๑/มฝ.๒) ภาคอุตสาหกรรม - รายงานของสถานประกอบการ - ขยะติดเชื้อ แหล่งข้อมูลจาก รพ.สต.	- เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ - คำนวณจากจำนวนประชากรx๑.๑๕ กก./คน/วัน - ขยะติดเชื้อเก็บข้อมูลจากโรงพยาบาล - ข้อมูลรายงานจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมจังหวัด)	กรณีที่ ๑ ข้อมูลที่เก็บได้จริง - ปริมาณขยะที่ท้องถิ่นเก็บได้ทั้งหมด - ขยะที่ท้องถิ่นนำไปกำจัดได้ กรณีที่ ๒ ข้อมูลที่ไม่สามารถเก็บได้ - ประชากร x (๑.๑๕) – จำนวนปริมาณขยะที่เก็บได้
๒. ปริมาณขยะต่อปี จำแนกตามประเภทขยะในพื้นที่อำเภอ (ขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อ ขยะอันตราย)	ครัวเรือน - อปท. (มฝ๑) ภาคอุตสาหกรรม - รายงานของสถานประกอบการ - ขยะติดเชื้อ แหล่งข้อมูลจาก รพ.สต.	- ข้อมูลรายงาน มฝ.๑ จาก อปท. - ขยะติดเชื้อเก็บข้อมูลจากโรงพยาบาล - ข้อมูลรายงานจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมจังหวัด)	- อัตรา ร้อยละ ของขยะแต่ละประเภท - เทียบประเมินผลรายปี
๓. วิธีการจัดเก็บขยะและกำจัดขยะแต่ละประเภทในพื้นที่อำเภอ	ครัวเรือน - อปท.(มฝ๑)	- ข้อมูลรายงาน มฝ.๑ จาก อปท. - แบบสอบถามข้อมูล อปท.	- วิเคราะห์การจัดเก็บและกำจัดให้เป็นไปตามมาตรฐาน
๔. ภาชนะใส่ขยะ และสถานที่พักขยะประจำครัวเรือนหรือสถานประกอบการระหว่างรอการกำจัดในพื้นที่อำเภอ	ครัวเรือน - อปท.	- แบบสอบถามข้อมูล อปท.	- ความเพียงพอของถังขยะ เทียบกับปริมาณขยะ - สถานที่พักขยะถูกหลักสุขลักษณะ
๕. ร้อยละของครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะในพื้นที่อำเภอ	อปท.	- จากรายงาน มฝ.๒	- ร้อยละจำนวนครัวเรือนที่คัดแยกขยะ

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๖. สถานที่กำจัดขยะในพื้นที่อำเภอ	ท้องถิ่นอำเภอ/ทสจ./สสภ./ท้องถิ่นจังหวัด	- รายงาน	- ความเพียงพอ เทียบกับปริมาณขยะ - ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด
๗. มาตรการหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมการจัดการขยะแต่ละปีในพื้นที่อำเภอ	อปท. และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน	- ข้อมูลรายงานจากท้องถิ่นอำเภอ	- ความสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่
๘. เหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะต่อปี ในพื้นที่อำเภอ	อปท./สสอ.	- รายงานเหตุการณ์	- จำนวนครั้งระยะเวลาที่ไฟไหม้
๙. ประเด็นเรื่องร้องเรียนจากขยะต่อปีในพื้นที่อำเภอ	อปท./หน่วยงานภาครัฐ/ศูนย์ดำรงธรรม	- รายงานเรื่องร้องเรียน	- วิเคราะห์รายประเด็นปัญหา (น้ำเสีย กลิ่น สัตว์พาหะนำโรค ฝุ่นละออง) - ผลกระทบด้านสุขภาพ
๑๐. ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบบ่อขยะในพื้นที่อำเภอ	- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (น้ำ อากาศ ตะกอนดิน) - ข้อมูลรายงานจากผู้ประกอบการ	- รายงานการตรวจ - รายงานการเก็บ (ไตรภาคี)	- เทียบกับค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด
๑๑. จำนวนผู้ประกอบอาชีพสัมผัสขยะ และระบบดูแลสุขภาพที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอ	อปท./รพ.สต./รพ.	- ข้อมูลรายงานจาก อปท.	- จำนวนผู้ที่ได้รับการตรวจสุขภาพที่เหมาะสม/ จำนวนผู้สัมผัสขยะทั้งหมดx๑๐๐
๑๒. จำนวนประชาชนที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากขยะ และระบบการดูแลสุขภาพที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอ	อปท./รพ.สต./รพ./หน่วยงานภาครัฐ/ศูนย์ดำรงธรรม	- ข้อมูลรายงานจาก อปท. - ประเด็นข้อร้องเรียน - แบบสำรวจ	- จำนวนผู้ได้รับผลกระทบทางสุขภาพ/จำนวนประชาชนโดยรอบทั้งหมดx๑๐๐

กรอบการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)

ประเด็นความปลอดภัยทางถนน (Road Safety) (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๑. ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ	รพ./ ตำรวจ/ /บ.กลางฯ/ สพฉ กทม : สน.การแพทย์	ข้อมูลจากโปรแกรม IS/ CRIMES /Pher /HDC (hosxp, ๔๓ แฟ้ม)/ ThaiRSC /ITEMS กทม ; Bangkok EMS	- จำนวน /ร้อยละ/ - จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลา ยานพาหนะ สถานที่ พหุติกรรมเสี่ยง - ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ/พยากรณ์/ติดตาม ประเมินผล
๒. ผู้บาดเจ็บที่นอนโรงพยาบาล (Admit) จากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ	รพ./ ตำรวจ/ /บ.กลางฯ/ สพฉ/ปภ. กทม : สน.การแพทย์	ข้อมูลจากโปรแกรม IS/Pher /hosxp, ๔๓ แฟ้ม)/ e-report / ITEMS กทม ; Bangkok EMS	- จำนวน /ร้อยละ/ - จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลา ยานพาหนะ สถานที่ พหุติกรรมเสี่ยง - ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ/พยากรณ์/ติดตาม ประเมินผล
๓. การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ	รพ./ ตำรวจ/ /บ.กลางฯ/ สพฉ/ปภ. กทม: สน.การแพทย์	ข้อมูลจากโปรแกรม ๓ ฐาน/IS/ ThaiRSC / e-report (ปภ.) hosxp, ๔๓ แฟ้ม)/ ITEMS (สพฉ) กทม ; Bangkok EMS	- จำนวน /ร้อยละ/ - จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลา ยานพาหนะ สถานที่ พหุติกรรมเสี่ยง/คนใน-นอกพื้นที่ - ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ/พยากรณ์/ติดตาม ประเมินผล
๔. จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ	บ.กลางฯ/ตำรวจ (เก็บเอง)/ สพฉ/รพ.	ข้อมูลจากโปรแกรม ThaiRSC / ตำรวจ (เก็บเอง) /JHCIS/ hosxp/ITEMS/IS	- จำนวน /ร้อยละ/ - จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ พหุติกรรม เสี่ยง/คนใน-นอกพื้นที่ - ติดตามประเมินผล

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
<p>๕. สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอ</p> <p>๕.๑ ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอ</p> <p>๕.๒ ของประชาชนที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอ</p>	<p>- รพ.</p> <p>- กทม. : Thairoads</p> <p>- ตำรวจ (๑๐ รสขม)/ศปถ. อำเภอที่รับมอบหมาย</p>	<p>- ข้อมูลจากโปรแกรม IS Online/Pher/ hosxp</p> <p>- สํารวจโดยมูลนิธิ Thairoads</p>	<p>- จำนวน /ร้อยละ</p> <p>- จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ /คนขับ คนซ้อน/การบาดเจ็บที่ศีรษะ</p> <p>- ติดตามประเมินผล</p>
<p>๖. คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ</p> <p>๖.๑ ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่ไม่คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ</p> <p>๖.๒ ประชาชนที่ไม่คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ</p>	<p>- รพ.</p> <p>- ตำรวจ (๑๐ รสขม) /ศปถ. อำเภอที่รับมอบหมาย</p> <p>- กทม. : Thairoads</p>	<p>- ข้อมูลจากโปรแกรม IS Online/Pher/hosxp</p> <p>- ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตมารพ.</p> <p>- สํารวจ</p>	<p>- จำนวน /ร้อยละ</p> <p>- จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ /คนขับ ผู้โดยสาร/ประเภทรถ</p> <p>- ติดตามประเมินผล</p>
<p>๗. เมมาแล้วขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ</p> <p>๗.๑ ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่เมมาแล้วขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ</p> <p>๗.๒ ประชาชนที่เมมาแล้วขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ</p>	<p>- รพ.</p> <p>- ตำรวจ</p>	<p>- ข้อมูลจากโปรแกรม IS/Pher /hosxp/</p> <p>- ตั้งด่าน/CRIMES</p>	<p>- จำนวน /ร้อยละ</p> <p>- จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ /คนขับ คนซ้อน</p> <p>- ติดตามประเมินผล</p>
<p>๘. ประชาชนที่ขับขี่ยานพาหนะโดยใช้ความเร็วเกินกฎหมายกำหนดในพื้นที่อำเภอ (ถ้ามี)</p>	<p>ตำรวจ/ขนส่ง</p>	<p>ตั้งด่าน/กล้องตรวจจับ</p>	<p>- จำนวน /ร้อยละ</p> <p>- จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ /ประเภทรถ</p> <p>- ติดตามประเมินผล</p>

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๙. จุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ	บ.กลางฯ/ สพฉ/ รพ./ศปถ. อำเภอ/ศปถ.อปท กทม : ศปถ.เขต	ข้อมูลจากโปรแกรม บ.กลางฯ/ ITEMS(สพฉ)/ hosxp/ สำรวจ	- จำนวนจุดเสี่ยง และลักษณะ - จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ ประเภทถนน ลักษณะถนน
๑๐. จำนวนยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัย	ตำรวจ/ขนส่ง	ตั้งด่าน/สำรวจ	- จำนวน /ร้อยละ - ประเภทยานพาหนะ
๑๑. การดำเนินงานได้ตามมาตรฐานการตอบสนองหลังเกิดเหตุ (Response time) EMS หมายเลข ๑๖๖๙	สพฉ กทม : สน.การแพทย์	ข้อมูลจากโปรแกรม ITEMS กทม ; Bangkok EMS	- จำนวน /ร้อยละ
๑๒. จำนวนครั้งของการประชุม ศปถ. อำเภอต่อปี	ศปถ.อำเภอ กทม : ศปถ.กทม	รวบรวมข้อมูล	- ติดตามประเมินผล
๑๓. รายชื่อเครือข่ายการทำงานในรายประเด็น	ศปถ.อำเภอ	รวบรวมข้อมูล	ศึกษาศักยภาพในการทำงานของ ศปถ.อำเภอ
๑๔ ถนนในการรับผิดชอบ	ศปถ.อปท	รวบรวมข้อมูล	รายชื่อ ถนนสายหลัก ถนนสายรอง

กรอบการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)

ประเด็นอาหารปลอดภัย (สารเคมีกำจัดศัตรูพืช) (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๑. จำนวนเกษตรกรจำแนกตามชนิดของพืชที่เพาะปลูกในพื้นที่อำเภอ	๑. เกษตรอำเภอ	๑. การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปีละ ๑ ครั้ง	๑. ร้อยละจำแนกตามชนิดของพืชที่เพาะปลูก = ชนิดของพืช x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนพืชที่เพาะปลูกทั้งหมด
๒. จำนวนโรงงานและ/หรือสถานประกอบการที่ผลิต และแบ่งบรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	๑. กรมวิชาการเกษตร ๒. เกษตรอำเภอ/จังหวัด ๓. อปท.	๑. ทะเบียนของเกษตรกรอำเภอ/ จังหวัดปีละ ๑ ครั้ง ๒. การจัดแจ้งเพื่อขึ้นทะเบียนประกอบกิจการของอปท.ปีละ ๑ ครั้ง	๑. จำนวน จำแนกตามประเภท ๒. ร้อยละจำแนกตามประเภท x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด
๓. จำนวนพื้นที่การเพาะปลูก (จำแนกตามประเภทพืชที่เพาะปลูก) ในพื้นที่อำเภอ	๑. เกษตรอำเภอ ๒. พัฒนาการอำเภอ (บางพื้นที่)	๑. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรปีละ ๑ ครั้ง ๒. ทะเบียนโคก หนอง นา	๑. จำนวน ๒. ร้อยละจำนวนพื้นที่การเพาะปลูก จำแนกตามประเภทของพืชที่เพาะปลูก = พื้นที่การเพาะปลูกตามประเภทพืช x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนพื้นที่การเพาะปลูกทั้งหมด
๔. จำนวนร้านจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	๑. กรมวิชาการเกษตร ๒. กรมส่งเสริมการเกษตร ๓. อปท. ๔. สหกรณ์การเกษตร	๑. ฐานข้อมูลกรมวิชาการเกษตร ๒. ฐานข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร ๓. ฐานข้อมูลอปท. ได้แก่ ร้านจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ๔. ฐานข้อมูลจากสหกรณ์การเกษตร	๑. จำนวน ร้านจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๕. จำนวนพื้นที่เพาะปลูกเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่อำเภอ (จำแนกรายตำบล)	๑. กรมวิชาการเกษตร ๒. กรมส่งเสริมการเกษตร ๓. อปท.	๑. ฐานข้อมูลกรมวิชาการเกษตร ๒. ฐานข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร ๓. ฐานข้อมูลอปท.	๑. จำนวน แยกตามประเภทเกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย ๒. ร้อยละ แยกตามพื้นที่เพาะปลูกเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์รายตำบล และอำเภอ = $\frac{\text{พื้นที่เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์}}{\text{พื้นที่เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์} + \text{พื้นที่เกษตรทั้งหมด}} \times 100$ หารด้วย จำนวนพื้นที่การเกษตรทั้งหมด
๖. จำนวนกลุ่ม/ องค์กร /ชุมชน/ศูนย์การเรียนรู้การเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัยและนโยบายอาหารปลอดภัยในพื้นที่อำเภอ (จำแนกรายตำบล)	๑. เกษตรอำเภอ ๒. พัฒนาการอำเภอ ๓. อปท. ๔. สาธารณสุขอำเภอ ๕. กลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคระดับตำบล ๖. สมัชชาสุขภาพ ๗. ธกส. ๘. สหกรณ์การเกษตร ๙. โรงเรียน ๑๐. โรงพยาบาล	๑. ทะเบียน ๒. การสำรวจ	๑. จำนวนแยกประเภทเครือข่าย
๗. ปริมาณ และประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีการใช้สูงสุด ๑๐ อันดับแรกในพื้นที่อำเภอ <u>ข้อมูลปริมาณมีความจำเป็น แต่ไม่มีแหล่งข้อมูลโดยตรง</u>	๑. เกษตรอำเภอ ๒. ร้านค้า ๓. เกษตรกรผู้ใช้สารเคมี ๔. บัณฑิตการตรวจซื้อของธกส.	๑. ฐานข้อมูลเกษตรอำเภอรายไตรมาส ๒. สำรวจปีละ ๑ ครั้ง ๓. สำรวจปีละ ๑ ครั้ง ๔. ทำหนังสือแจ้งพจก.ธกส.เพื่อขอข้อมูล	๑. จำนวนปริมาณ และประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ ๒. ร้อยละปริมาณประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีการใช้สูงสุด ๑๐ อันดับแรก = $\frac{\text{ปริมาณแยกตามประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืช}}{\text{ปริมาณการใช้สารเคมีทั้งหมด}} \times 100$ หารด้วย ปริมาณการใช้สารเคมีทั้งหมด

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๘. ร้อยละผู้ได้รับการอบรมให้ความรู้ในการลด ละ เลิกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอ	๑. เกษตรอำเภอ ๒. พัฒนาที่ดิน ๓. สปก. ๔. ประชาชนชาวบ้าน ๕. ชกส. ๖. สหกรณ์การเกษตร ๗. ศูนย์เรียนรู้การเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์	๑. ฐานข้อมูลผู้เข้ารับการอบรมปีละ ๑ ครั้ง	๑. จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๒. ร้อยละผู้ได้รับการอบรมการลด ละ เลิกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช = จำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด ๓. ร้อยละผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น = จำนวนเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมที่มีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้น x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด หรือ ๔. ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม (Paired t-test)
๙. ร้อยละของเกษตรกรที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ด้วยวิธีการตรวจจากกระดาษ Reactive paper ในพื้นที่อำเภอ	๑. รพ.สต./รพ./อปท. ๒. HDC	๑. ฐานข้อมูลหน่วยบริการสุขภาพ ๒. HDC	๑. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แยกตามผลการตรวจ ๒. ร้อยละผลการคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช = จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แยกตามผลการตรวจ x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการเจาะเลือดคัดกรองความเสี่ยงทั้งหมด ๓. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่ กลุ่มประเภทการทำเกษตร เพื่อดูแนวโน้มความเสี่ยง

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๑๐. จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	HDC	HDC	๑. จำนวนผู้ป่วย ๒. อัตราป่วยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช = จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการวินิจฉัยว่าป่วยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช x ๑๐๐ ทหารด้วยจำนวนเกษตรกรทั้งหมด ๓. เก็บข้อมูลต่อเนื่อง หรือนำข้อมูลมาวิเคราะห์ย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่กลุ่มประเภทการทำเกษตร เพื่อดูแนวโน้มการป่วยจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช
๑๑. ร้อยละของผัก และผลไม้ที่มีการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	๑. งานคุ้มครองผู้บริโภค สสจ. ๒. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ๓. Mobile Unit อย. ๔. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร	ฐานข้อมูลผลการตรวจสอบสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ปนเปื้อนในผักปีละ ๑ ครั้ง	๑. จำนวนผักที่ส่งตรวจ และผลการตรวจ ๒. ร้อยละผลการตรวจการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในผัก = จำนวนผัก และผลไม้ที่พบการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช x ๑๐๐ ทหารด้วยจำนวนผักและผลไม้ที่ตรวจทั้งหมด ๓. การติดตาม สอบสวน เฝ้าระวังนำมาวิเคราะห์แหล่งที่มาของผักผลไม้ที่ปนเปื้อนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา
๑๒. ข้อมูลการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ ฯลฯ) ในพื้นที่อำเภอ จากผลการตรวจวัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร ๒. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)	ทะเบียนผลการตรวจการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม	๑. จำนวนการตรวจการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม ๒. ร้อยละผลการตรวจการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม แยกตามประเภทที่ตรวจ = สิ่งแวดล้อมแยกตามประเภทที่ตรวจ และพบการปนเปื้อนสารเคมี x ๑๐๐ ทหารด้วยจำนวนการตรวจทั้งหมด

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	แหล่งข้อมูล	วิธีการจัดเก็บ	วิธีการวิเคราะห์และแปลผล
๑๓. จำนวนของเกษตรกรที่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลเมื่อมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	เกษตรกรอำเภอ	การเก็บข้อมูลจากการสำรวจ โดยเน้นพฤติกรรมการใช้ PPE มาตรฐาน	๑. ร้อยละพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล = จำนวนเกษตรกรที่มีคะแนนพฤติกรรมการใช้ PPE ในระดับดี x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรทั้งหมดที่ได้รับการสำรวจ ๒. เก็บข้อมูลต่อเนื่อง หรือนำข้อมูลมาวิเคราะห์ย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่ กลุ่มประเภทการทำเกษตร เพื่อดูแนวโน้ม
๑๔. จำนวนศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ (เพิ่มเติม)	๑. เกษตรอำเภอ	ข้อมูลการขึ้นทะเบียนศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร	๑. จำนวนศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตร แยกตามประเภท
๑๕. จำนวนตลาด/แหล่งจำหน่ายผัก และผลไม้ปลอดภัย/ปลอดภัย (เพิ่มเติม)	๑. อปท. ๒. ชมรมผู้ประกอบการร้านค้า	ฐานข้อมูลตลาด/แหล่งจำหน่าย	๑. จำนวนแยกตามประเภทแหล่งจำหน่าย ๒. ร้อยละตลาด/แหล่งจำหน่ายผักและผลไม้ปลอดภัย/ปลอดภัย = จำนวนแหล่งจำหน่ายแยกตามประเภท x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนแหล่งจำหน่ายทั้งหมด ๓. เก็บข้อมูลต่อเนื่อง หรือนำข้อมูลมาวิเคราะห์ย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่ (แหล่ง) ประเภทการปลูก เพื่อดูแนวโน้ม

บทที่ ๕

การนำเสนอผลการวิเคราะห์
สถานะชุดดัชนีชี้วัดจำเป็น

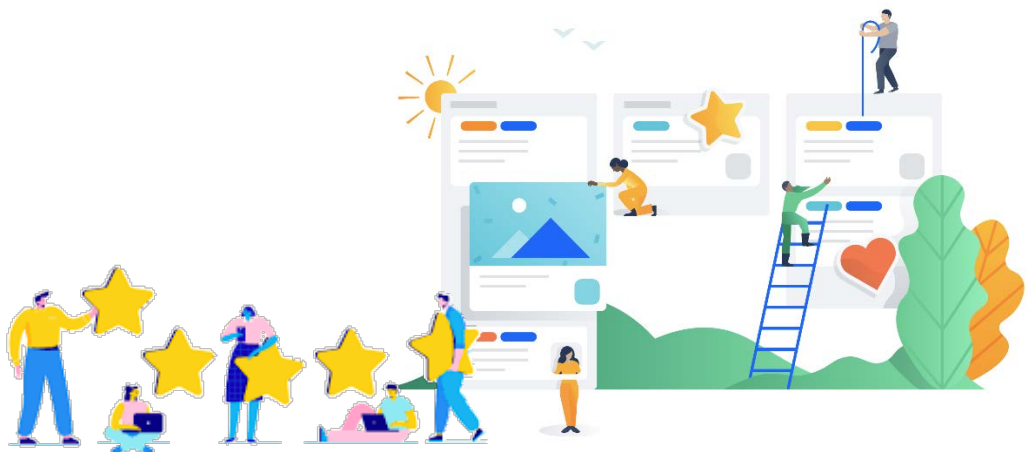

บทที่ ๔

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรค หรือปัญหาสุขภาพเชิงประเด็น กรณีตัวอย่าง ๔ ประเด็น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อการตรวจสอบและประเมินความพร้อมเบื้องต้นในข้อมูลหรือดัชนี เดิม (baseline data/indicator) เพื่อพิจารณาอ้างอิงในการกำหนดมาตรการที่สอดคล้องในการป้องกันควบคุมโรคหรือปัญหาสุขภาพเชิงประเด็น และยังสามารถใช้เปรียบเทียบในชั้นผลการดำเนินงานตามมาตรการที่ได้กำหนดไว้

สำหรับการนำเสนอผล อาศัย กรอบแนวทางการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในบทที่ ๓ โดยไม่รวมขั้นตอนแหล่งข้อมูล และวิธีการจัดเก็บ และที่การปรับเพิ่มในส่วน ผลการวิเคราะห์ และการแปลผลที่แสดงสถานะตามเกณฑ์ทางวิชาการหรือมาตรฐานงาน เป็นระดับ ด (ดี) ป (ปานกลาง) หรือ ปป (ควรปรับปรุง) โดยอาจใช้ค่าสี เขียว เหลือง แดง ตามลำดับในแต่ละ ดัชนี

ประเด็น ข้อมูลทั่วไป

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรค
ที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)
ประเด็นข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ตารางที่ ๗ กรอบการนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะชุดดัชนีชี้วัดฯ ประเด็นข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปรสำคัญ	ผลการวิเคราะห์
ที่ตั้งและอาณาเขต	ที่ตั้ง	สรุปย่อ สาระสำคัญ
	อาณาเขต	
	แหล่งน้ำ สาธารณะ	
	สภาพภูมิประเทศ	
	สภาพภูมิอากาศ	
ข้อมูลการปกครอง	เขตการปกครองของอำเภอ	สรุปย่อ สาระสำคัญ
โครงสร้างประชากร	จำนวนหมู่บ้าน	สรุปย่อ สาระสำคัญ
	จำนวนตำบล	สรุปย่อ สาระสำคัญ
	จำนวนประชากรรายตำบลแยกเพศ/อายุ	จำนวนประชากรรายตำบลแยกเพศ/อายุ
	จำนวนประชากรรายตำบลแยกอายุ (ตามพีระมิด ปชก. จาก HDC)	อัตราส่วนการพึ่งพิง
	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนรายตำบล
ข้อมูลการเกิด	อัตราการตายทารกแรกเกิด	อัตราต่อพันประชากร รายตำบล
	จำนวนทารกเกิดแยกตามอายุมารดา (รายเดือน รายปี)	จำนวนทารกเกิดแยกตามอายุมารดา (รายเดือน รายปี) รายตำบล
	จำนวนทารกเกิด แยกตามน้ำหนักแรกเกิด (รายเดือน รายปี)	จำนวนทารกเกิด แยกตามน้ำหนักแรกเกิด รายตำบล
ข้อมูลการตาย	อัตราการตาย	จำนวนคนตายในเขตพื้นที่หนึ่ง หรือใน กลุ่มประชากรหนึ่งในเวลา ๑ ปี ต่อ ประชากร ๑,๐๐๐ คน ซึ่งมีสูตรดังนี้ จำนวนคนตายทั้งหมดใน ๑ปี x ๑,๐๐๐ คน/จำนวนประชากรกลางปี (หรือเฉลี่ย)
	จำนวนตาย รายสาเหตุ แยกเพศ (รายเดือน รายปี)	จำนวนตาย รายตำบล แยกสาเหตุ แยกเพศ (รายเดือน รายปี)
	จำนวนตาย รายสาเหตุ แยกอายุ (รายเดือน รายปี)	จำนวนตาย รายตำบล แยกสาเหตุ แยกอายุ (รายเดือน รายปี)
	จำนวนตาย โรคเบาหวาน แยกเพศ	จำนวนตาย โรคเบาหวาน รายตำบล แยกเพศ

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปรสำคัญ	ผลการวิเคราะห์
	จำนวนตาย อุบัติเหตุจราจร แยกอายุ	จำนวนตาย อุบัติเหตุจราจร รายตำบล แยกอายุ
ข้อมูลเฝ้าระวัง โรคติดต่อ	จำนวนป่วย รายโรค แยกเพศ-อายุ รายอำเภอ (รายสัปดาห์ /เดือน/ปี)	จำนวนป่วย รายโรค รายตำบล แยกเพศ-อายุ (รายสัปดาห์ /เดือน/ปี) อัตราป่วยหรืออัตราอุบัติการณ์ การวิเคราะห์การกระจายของโรคด้าน บุคคล เวลาและสถานที่
	จำนวนตาย รายโรค แยกเพศ-อายุ รายอำเภอ (รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี)	จำนวนตาย รายโรค รายตำบล แยกเพศ-อายุ (รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี) อัตราตาย การกระจายของโรคด้านบุคคล เวลาและ สถานที่
	อัตราป่วยตาย รายโรค แยกเพศ-อายุ รายอำเภอ (รายปี)	จำนวนการเสียชีวิตในกลุ่มประชาชนของ "ผู้ป่วย" ตลอดการดำเนินโรค ส่วนใหญ่ แสดงเป็นร้อยละ รายโรค แยกเพศ-อายุ รายตำบล (รายปี)
ข้อมูลบริการสุขภาพ	จำนวนป่วย/ความชุกโรคเรื้อรัง รายตำบล/สถานบริการ ในอำเภอ	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล
	จำนวน/ร้อยละการควบคุมโรคเรื้อรังได้ รายตำบล/ สถานบริการในอำเภอ	
	จำนวน/ร้อยละการคัดกรองสุขภาพ รายตำบล/สถาน บริการในอำเภอ	
	ร้อยละภาวะอ้วน รายตำบล/สถานบริการในอำเภอ	
	ร้อยละการฝากครรภ์คุณภาพ รายตำบล/สถานบริการ ในอำเภอ	
	ความครอบคลุมการได้รับวัคซีนรายตำบล/สถานบริการ ในอำเภอ	
ข้อมูลทรัพยากร สุขภาพ	จำนวนบุคลากรประจำตามตำแหน่งของสถานบริการ สาธารณสุขในภาครัฐและเอกชน (รพ.สต/ สสอ./รพช./ เอกชน)	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล
	การมีบุคลากรหมุนเวียนตามตำแหน่งของ รพ.สต.	
	จำนวนครุภัณฑ์การแพทย์ของรพ.สต.	

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปรสำคัญ	ผลการวิเคราะห์
	<p>จำนวนสิ่งก่อสร้างของ รพ.สต.</p> <p>รายได้และรายจ่ายของ รพ.สต.</p> <p>ผลการประเมิน รพ.สต.ติดตาม</p> <p>จำนวนเครือข่ายสุขภาพ</p>	
ข้อมูลด้านสังคม	<p>จำนวนโรงเรียนและสถาบัน การศึกษาของภาครัฐและเอกชนรายอำเภอ</p> <p>จำนวนนักเรียน นักศึกษา จำแนกรายโรงเรียนและสถาบันการศึกษาของอำเภอ</p> <p>จำนวนวัด ศาสนาสถานต่าง ๆ รายอำเภอ</p> <p>ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญของอำเภอ</p> <p>โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญของอำเภอ</p> <p>ภาษาที่ใช้และวัฒนธรรมที่สำคัญของอำเภอ</p> <p>จำนวนชนกลุ่มน้อย</p> <p>ปราชญ์ชาวบ้าน และบุคคลที่นับถือในอำเภอ</p> <p>จำนวนกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ มูลนิธิ NGO เป็นต้น</p> <p>จำนวนห้าง ตลาดนัด บขส. สถานีขนส่ง ปั่นน้ำมัน</p> <p>จำนวนศูนย์เยาวชน/ศูนย์กีฬา/สนามกีฬา</p> <p>จำนวนและพื้นที่สวนสาธารณะ/สถานที่พักผ่อน</p>	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	<p>รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน</p> <p>รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี</p> <p>อาชีพหลักของคนในอำเภอ</p> <p>สถาบันและการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ</p> <p>ศูนย์กลางการค้าและการตลาดที่สำคัญ</p> <p>จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในอำเภอรายเดือน</p> <p>กำลังแรงงาน (ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน ผู้รอฤดูกาล)</p> <p>จำนวนคนมีงานทำ แยกแรงงานภาคการเกษตร/นอกภาคการเกษตร</p> <p>จำนวนคนว่างงาน</p> <p>จำนวนกองทุนหมู่บ้านของอำเภอ</p> <p>จำนวนครัวเรือนที่ทำการเกษตรอินทรีย์ รายตำบล</p> <p>จำนวนธนาคารและสถาบันการเงินของอำเภอ</p> <p>สถาบันและการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ</p>	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

กลุ่มดัชนีชี้วัดจำเป็น/ ตัวแปร	ดัชนีชี้วัดจำเป็น/ตัวแปรสำคัญ	ผลการวิเคราะห์
	ศูนย์กลางการค้าและการตลาดที่สำคัญ ประเภทและปริมาณการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน (ถ้ามี) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ จำนวนศูนย์บริการท่องเที่ยวของราชการและเอกชน จำนวนโรงแรม/ที่พัก จำนวนแรงงานต่างด้าว	
ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	ปริมาณขยะ จำแนกตามประเภทต่อวันรายตำบล (ขยะเปียก ขยะอันตราย ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป) จำนวนแหล่งกำจัดขยะของอำเภอ จำนวนรถเก็บขยะรายตำบล จำนวนครัวเรือนที่ไม่สามารถหาน้ำสะอาดดื่มได้เพียงพอ ตลอดปีจำแนกรายตำบล จำนวนหมู่บ้านที่ไม่มีน้ำประปาใช้จำแนกรายตำบล	นำเสนอจำนวน แยกรายตำบล

(ตัวอย่าง) แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ประเด็นปัญหา .....
พื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอ ..... จังหวัด ..... แบ่งการปกครองออกเป็น ..... ตำบล .....

หมู่บ้าน คือ

๑. ตำบล ..... ประกอบด้วย จำนวน ..... หมู่บ้าน

๒. ตำบล ..... ประกอบด้วย จำนวน ..... หมู่บ้าน

๓. ตำบล ..... ประกอบด้วย จำนวน ..... หมู่บ้าน

๔. ตำบล ..... ประกอบด้วย จำนวน ..... หมู่บ้าน

อำเภอ ..... มีพื้นที่ทั้งหมด ..... ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ..... ไร่ และมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ .....

ทิศใต้ ติดต่อกับ .....

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ .....

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ .....

๑.๑.๒ แหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำที่สำคัญมีดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการเกษตรที่สำคัญ มีทั้งหมด ..... สาย ประกอบด้วย

คลอง ..... (แม่น้ำ .....) ไหลผ่านหมู่ที่ .....

คลอง ..... (แม่น้ำ .....) ไหลผ่านหมู่ที่ .....

คลอง ..... (แม่น้ำ .....) ไหลผ่านหมู่ที่ .....

แหล่งน้ำสร้างขึ้น ประกอบด้วย

ฝาย จำนวน ..... แห่ง

อ่างเก็บน้ำ จำนวน ..... แห่ง

บ่อน้ำตื้น จำนวน ..... แห่ง

บ่อบาดาล จำนวน ..... แห่ง

ประปาภูเขา จำนวน ..... แห่ง

คลองส่งน้ำ จำนวน ..... แห่ง

แหล่งน้ำชลประทาน มีแหล่งน้ำชลประทานขนาดเล็ก (หรือใหญ่) ..... แห่ง ประกอบด้วย

ตำบล..... จำนวน ..... แห่ง

ตำบล..... จำนวน ..... แห่ง

ตำบล..... จำนวน ..... แห่ง

ตำบล..... จำนวน ..... แห่ง

ตำบล..... จำนวน ..... แห่ง

๑.๑.๓ สภาพภูมิประเทศ (ยกตัวอย่าง)

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอ ..... จังหวัด ..... ประกอบด้วยพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นภูเขา และเป็นที่ราบลุ่ม โดยพื้นที่ที่เป็นภูเขามีประมาณ ร้อยละ ..... อยู่ทางทิศ.....ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบล ..... ตำบล..... และตำบล ..... สำหรับพื้นที่ราบลุ่มมีร้อยละ ..... อยู่ทางทิศ ..... ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบล ..... ตำบล ..... และตำบล .....

๑.๑.๔ สภาพภูมิประเทศ (ยกตัวอย่าง)

อำเภอ ..... เป็นภูมิอากาศแบบร้อนชื้นสลับแห้ง และมีปริมาณน้ำฝนปานกลาง มีทั้งหมด ๓ ฤดูกาล ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ดังนี้

ฤดูร้อนอยู่ในช่วงระหว่างเดือน..... ถึงเดือน ..... มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยเท่ากับ ..... องศาเซลเซียส โดยบางปีพบว่ามีอุณหภูมิสูงถึง ..... องศาเซลเซียส

ฤดูฝนอยู่ระหว่างเดือน..... ถึงเดือน ..... โดยพบว่าช่วงที่มีฝนตกชุกมากที่สุดคือเดือน ..... ปริมาณฝนที่ตกในพื้นที่อำเภอนี้ไม่สามารถจะคาดเดาได้ เพราะมีปริมาณไม่สม่ำเสมอ โดยปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีอยู่ระหว่าง ..... มิลลิเมตร ถึง ..... มิลลิเมตร

ฤดูหนาวอยู่ระหว่างเดือน..... ถึงเดือน ..... โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีอุณหภูมิช่วงฤดูหนาวโดยเฉลี่ยเท่ากับ ..... องศาเซลเซียส โดยบางปีพบว่ามีอุณหภูมิต่ำถึง ..... องศาเซลเซียส

๑.๒ ข้อมูลการปกครอง

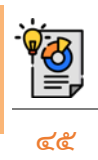
พื้นที่รับผิดชอบอำเภอ ..... จังหวัด .....

การปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น ..... ตำบล จำนวน ..... หมู่บ้าน
 ประชากร จำนวนประชากร ชาย ..... คน
 หญิง ..... คน
 รวม ..... คน

อัตราส่วน เพศชาย:เพศหญิง เท่ากับ ..... : .....

โดยมี องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ..... แห่ง ได้แก่ ..... เทศบาลตำบล จำนวน ..... แห่ง (เทศบาลเมือง จำนวน .....แห่ง) ได้แก่ .....และมีการบริหารแบบผู้นำท้องถิ่น โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดังนี้

ลำดับที่	ตำบล	ชื่อ - นามสกุล ผู้นำชุมชน	ตำแหน่ง

๑.๓ โครงสร้างประชากร

๑.๓.๑ ประชากรภาพรวม

จากข้อมูลสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น อำเภอ ..... จังหวัด ..... ณ เดือน ..... พ.ศ. .... มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น ..... คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... เพศหญิง จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... มีจำนวนหลังคาเรือน ..... หลัง มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่เฉลี่ยประมาณ ..... คน/ตารางกิโลเมตร

เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบลพบว่าตำบลที่มีประชากรมากที่สุด คือ ตำบล ..... มีประชากรจำนวน ..... คิดเป็นร้อยละ ..... ของประชากรในพื้นที่อำเภอทั้งหมด รองลงมาคือ ตำบล ..... คิดเป็นร้อยละ ..... และ ตำบล ..... คิดเป็นร้อยละ ..... (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... ข้อมูลประชากรกลางปีจำแนกรายอำเภอ ปี .....

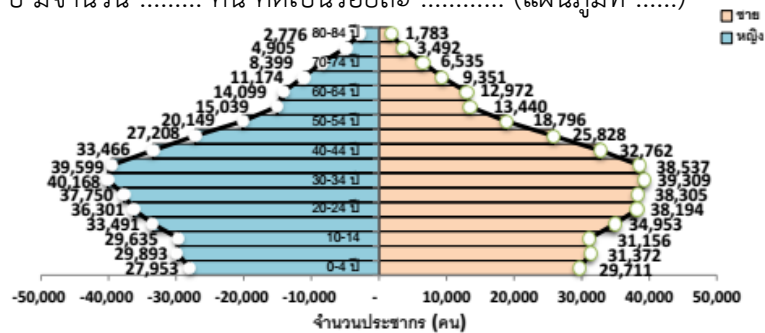
ตำบล	เพศชาย (n = ...)		เพศหญิง (n = ...		รวม (n = ...	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำบล						
ตำบล						
ตำบล						
ตำบล						
ตำบล						

๑.๓.๒ พีระมิตประชากร

จากจำนวนประชากรอำเภอ ..... จังหวัด ..... ปี พ.ศ. .... เมื่อแบ่งช่วงอายุ ช่วงละ ๕ ปี พบว่า

เพศชาย กลุ่มอายุระหว่าง ..... - ..... ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง ..... - ..... ปี มีจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... และกลุ่มอายุระหว่าง ..... - ..... ปี มีจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

เพศหญิง กลุ่มอายุระหว่าง ..... - ..... ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง ..... - ..... ปี มีจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... และกลุ่มอายุระหว่าง ..... - ..... ปี มีจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... (แผนภูมิที่ .....

แผนภูมิที่ ... พีระมิตประชากรเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรชาย-หญิงของอำเภอ ..... จังหวัด ..... ปี พ.ศ. ....

๑.๓.๓ ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน ปี พ.ศ. ....

จากผลการสำรวจ พบว่า ครัวเรือนทั้งอำเภอ ..... จังหวัด ..... มีจำนวนทั้งสิ้น .....
ครัวเรือน โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในตำบล ..... จำนวน ..... ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ..... รองลงมาคือ
ตำบล ..... จำนวน ..... ครัวเรือน ร้อยละ ..... และตำบล ..... จำนวน ..... ครัวเรือน
ร้อยละ ..... ตามลำดับ (ตารางที่ .....)

ตารางที่ ..... จำนวนและร้อยละของครัวเรือน อำเภอ ..... จังหวัด ..... ปี พ.ศ. .... จำแนกรายตำบล

ตำบล	จำนวน (n = ...)	ร้อยละ

๒. ข้อมูลด้านสุขภาพทั่วไป

๒.๑ ข้อมูลการเกิดมีชีพ

จากข้อมูลของอำเภอ ..... จังหวัด ..... ปี พ.ศ. .... มีจำนวนเด็กเกิดมีชีพทั้งอำเภอ
จำนวน ..... คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ..... คน และเพศหญิง จำนวน ..... คน เมื่อพิจารณาข้อมูล
ย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. .... - พ.ศ. .... พบว่า ปี พ.ศ. .... มีเด็กเกิดมีชีพมากที่สุด จำนวน..... คน
อัตราการเกิด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน) รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีเด็กเกิดมีชีพ จำนวน
..... คน อัตราการเกิด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน) และ ปี พ.ศ. .... เด็กเกิดมีชีพ
จำนวน..... คน อัตราการเกิด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน)

๒.๒ การเสียชีวิต

ข้อมูลการตาย พบว่า ในปี พ.ศ. .... (ปีปัจจุบัน)..... มีผู้เสียชีวิตจากทุกสาเหตุเท่ากับ
จำนวน ..... คน คิดเป็นอัตราตายเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน(หรือพันคน) โดยพบว่าเพศ .....ตาย
มากที่สุดอัตราตายเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน(หรือพันคน) ในขณะที่เพศ ..... อัตราการเสียชีวิตเท่ากับ
..... ต่อประชากรแสนคน ซึ่งสาเหตุการตาย ๕ ลำดับแรก ได้แก่ ๑) โรค ..... อัตราการตาย เท่ากับ
..... ต่อประชากรแสนคน(หรือพันคน) ๒) โรค ..... อัตราการตาย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน
(หรือพันคน) ๓) โรค ..... อัตราการตาย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน(หรือพันคน)
๔) โรค ..... อัตราการตาย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน(หรือพันคน) และ ๕) โรค .....
อัตราการตาย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน(หรือพันคน) (ตารางที่ .....)

ตารางที่ ..... สาเหตุการตาย ๑๐ ลำดับแรก ปี พ.ศ. ....(ปีปัจจุบัน)..... ของประชาชนในพื้นที่อำเภอ .....
จังหวัด .....

สาเหตุการตาย	จำนวน	อัตราการตาย ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน)
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		
๖.		
๗.		
๘.		
๙.		
๑๐.		

เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. .... - พ.ศ. .... พบว่า อัตราตายมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้น
(หรือลดลง) โดยปี พ.ศ. .... มีอัตราการตายมากที่สุด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน) รองลงมา
คือ ปี พ.ศ. .... และ ..... มีอัตราการตายเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน) (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... อัตราตาย ๕ ปีย้อนหลัง ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปี พ.ศ.	จำนวน	อัตราการตาย ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน)

๒.๓ ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคติดต่อ

จากรายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา อำเภอ ..... จังหวัด .....ตั้งแต่วันที่ .....
..... (ยกตัวอย่าง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๓๐ กันยายน พ.ศ.....) จากระบบรายงาน ๕๐๖ (หรือ
JHCIS หรือ HOSxP) พบผู้ป่วยด้วยโรค ..... มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากร
แสนคน รองลงมาคือโรค ..... อัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน และโรค ..... อัตรา
ป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... อัตราป่วย ๑๐ อันดับแรก ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๓๐ กันยายน พ.ศ..... อำเภอ.....
จังหวัด..... เปรียบเทียบกับอัตราป่วยระดับจังหวัด อัตราป่วยภาค ..... และอัตราป่วยประเทศ

ลำดับ	ชื่อโรค (ตัวอย่างโรค ๑๐ ลำดับแรก)	ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ.....		ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ พ.ศ.....			
		อำเภอ		จังหวัด	ภาค.....	ประเทศ	
		จำนวน (คน)	อัตราป่วย (พชก.แสนคน)	อัตราป่วย (พชก.แสนคน)	อัตราป่วย (พชก.แสนคน)	อัตราป่วย (พชก.แสนคน)	เปรียบเทียบ ประเทศ
๑	Diarrhoea						
๒	Pyrexia						
๓	Pneumonia						
๔	Influenza						
๕	DHF,DF,DSS Total						
๖	Food Poisoning						
๗	Hand,foot and mouth disease						
๘	H.conjunctivitis						
๙	Chickenpox						
๑๐	Hepatitis,total						

๒.๔ ข้อมูลบริการสุขภาพ

อำเภอ ..... จังหวัด..... มีการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงในประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป
จำนวน ..... คน ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... จากผลการคัด
กรอง พบว่าเป็นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปกติจำนวน ..... คิดเป็นร้อยละ ..... เป็นผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่
จำนวน..... คน ร้อยละ .....เป็นกลุ่มเสี่ยงจำนวน .....คน ร้อยละ ..... โดยพบว่าตำบล ..... มีอัตรา
การคัดกรองมากที่สุด คือ ร้อยละ ..... รองลงมาคือตำบล ..... อัตราการคัดกรองเท่ากับร้อยละ ..... และ
ตำบล ..... อัตราการคัดกรองเท่ากับร้อยละ .....

สำหรับการคัดกรองโรคเบาหวานประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีจำนวน ..... คน ได้รับการ
คัดกรองโรคเบาหวานจำนวน ..... คน คิดเป็น ร้อยละ ..... จากผลการคัดกรอง พบว่าเป็นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปกติ
จำนวน ..... คิดเป็นร้อยละ ..... เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่จำนวน..... คน ร้อยละ .....เป็นกลุ่มเสี่ยง
จำนวน .....คน ร้อยละ ..... โดยพบว่าตำบล ..... มีอัตราการคัดกรองมากที่สุด คือ ร้อยละ ..... รองลงมา
คือตำบล ..... อัตราการคัดกรองเท่ากับร้อยละ ..... และตำบล ..... อัตราการคัดกรองเท่ากับ
ร้อยละ .....

(พื้นที่สามารถนำข้อมูลการคัดกรองโรคอ้วน การฝากครรภ์ ความครอบคลุมการได้รับวัคซีน เข้ามาเพิ่มได้ตามดุลยพินิจ)

๒.๕ ข้อมูลทรัพยากรสุขภาพ

๒.๕.๑ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

ปี พ.ศ. .... อำเภอ ..... จังหวัด..... มีบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ..... ประเภท ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร นักเทคนิคการแพทย์ พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค นักวิชาการสาธารณสุข ..... จำนวนทั้งสิ้น ..... คน แบ่งเป็น แพทย์จำนวน ..... คน ทันตแพทย์ จำนวน ..... คน เภสัชกร จำนวน ..... คน พยาบาลวิชาชีพ จำนวน ..... คน พยาบาลเทคนิค จำนวน ..... คน และนักวิชาการสาธารณสุข จำนวน ..... คน (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... จำนวนของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อำเภอ ..... จังหวัด..... ปี พ.ศ. .... จำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงาน

สถานที่ปฏิบัติงาน	จำนวนของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข						
	แพทย์	ทันตแพทย์	เภสัชกร	เทคนิคการแพทย์	พยาบาลวิชาชีพ	พยาบาลเทคนิค	นักวิชาการสาธารณสุข
โรงพยาบาล.....							
รพ.สต.							
รพ.สต.							
รพ.สต.							
รพ.สต.							
รพ.สต.							
รวมทั้งสิ้น							

๒.๕.๒ ผลการประเมินติดตามและเครือข่ายทางด้านสุขภาพ

อำเภอ ..... จังหวัด..... มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ทั้งหมด ..... แห่ง และได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดีดิดดาว จากการประเมินผลตามเกณฑ์ดังกล่าว พบว่า มี รพ.สต. ที่ผ่านเกณฑ์ระดับ ๕ ดาวจำนวน ..... แห่ง คิดเป็นร้อยละ ..... สำหรับในด้านของเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ นั้น พบว่า การแก้ไขปัญหาด้าน ..... มีภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการได้แก่ ..... ซึ่งมีกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา ดังนี้

.....

๓. ข้อมูลด้านสังคม

๓.๑ สถานบันการศึกษา

อำเภอ ..... จังหวัด ..... มีสถานศึกษาทั้งสิ้น ..... แห่ง แบ่งเป็นประเภทดังนี้

๓.๑.๑ การศึกษาในระบบ ประกอบด้วย

- โรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน ..... แห่ง
- โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ..... แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ..... แห่ง
- วิทยาลัยต่างๆ (ปวช. – ปวส.) จำนวน ..... แห่ง
- มหาวิทยาลัย จำนวน ..... แห่ง

๓.๑.๒ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ..... แห่ง

๓.๒ ข้อมูลศาสนสถาน

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอ..... นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งมีศาสนสถานที่สำคัญในอำเภอ เช่น ..... ในปัจจุบันอำเภอ..... มีข้อมูลทางศาสนา ดังนี้

- วัด จำนวน ..... แห่ง
- สำนักสงฆ์ จำนวน ..... แห่ง
- โบสถ์ทางศาสนาคริสต์ จำนวน ..... แห่ง
- มัสยิด จำนวน ..... แห่ง
- ศาสนสถานของศาสนาพราหมณ์ ฮินดู จำนวน ..... แห่ง

๓.๓ ขนบธรรมเนียมประเพณีสำคัญของอำเภอ

อำเภอ..... จังหวัด ..... การจัดงานเทศกาล ประเพณีที่สำคัญเป็นประจำทุกปี ดังนี้

- ๓.๓.๑ ประเพณี ..... จัดขึ้นในช่วงวันที่ ..... เดือน ..... ของทุกปี โดยความสำคัญของประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อ ..... กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่.....
- ๓.๓.๒ ประเพณี ..... จัดขึ้นในช่วงวันที่ ..... เดือน ..... ของทุกปี โดยความสำคัญของประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อ ..... กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่.....
- ๓.๓.๓ ประเพณี ..... จัดขึ้นในช่วงวันที่ ..... เดือน ..... ของทุกปี โดยความสำคัญของประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อ ..... กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่.....
- ๓.๓.๔ ประเพณี ..... จัดขึ้นในช่วงวันที่ ..... เดือน ..... ของทุกปี โดยความสำคัญของประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อ ..... กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่.....
- ๓.๓.๕ ประเพณี ..... จัดขึ้นในช่วงวันที่ ..... เดือน ..... ของทุกปี โดยความสำคัญของประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อ ..... กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่.....

๓.๔ ข้อมูลด้านอื่นๆ

๓.๔.๑ ข้อมูลชนกลุ่มน้อย ประชากรชนกลุ่มน้อยในอำเภอ ..... จังหวัด .....ส่วนใหญ่เป็น "ชาวไทยวน" หรือ "คนเมือง" ที่เหลือเป็น ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทขิ่น และไทยสยาม มีจำนวน ..... คน กระจายตาม ตำบลต่างๆ จำนวน ..... ตำบล โดยตำบลที่มีประชากรชนกลุ่มน้อยมากที่สุด ได้แก่ ตำบล..... รองลงมา คือ ตำบล..... ตำบล ..... และตำบล.....

๓.๔.๒ ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านและบุคคลตัวอย่างของอำเภอ ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	รายละเอียดด้านภูมิปัญญา	ที่อยู่

๓.๔.๓ ข้อมูลโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อโบราณสถาน/โบราณวัตถุ	ลักษณะทั่วไป	สถานที่ตั้ง

๓.๔.๔ กลุ่มวิสาหกิจในชุมชน และกลุ่มต่างๆระดับอำเภอ ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม	ลักษณะการดำเนินงาน	สถานที่ตั้ง

๔. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๔.๑ อาชีพหลักและรายได้เฉลี่ยประชาชนอำเภอ ..... จังหวัด .....

ประชาชนในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด ..... โดยส่วนมากประกอบอาชีพ..... ร้อยละ .....
รองลงมาประกอบอาชีพ..... ร้อยละ ..... อาชีพ ..... ร้อยละ..... และ อาชีพ.....
ร้อยละ ..... (ตารางที่ .....)

ตารางที่ ..... อาชีพของประชาชนในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด..... (ข้อมูล ณ วันที่ .....

อาชีพ	จำนวน (n = ...	ร้อยละ

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของประชาชนในพื้นที่ ๕ ปีย้อนหลัง ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - ..... พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง) โดยในปี พ.ศ. .... ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีมากที่สุด เท่ากับ ..... บาท รองลงมาคือปี พ.ศ. .... รายได้เฉลี่ยเท่ากับ ..... บาท ปี พ.ศ. .... รายได้เฉลี่ยเท่ากับ ..... บาท ปี พ.ศ. .... รายได้เฉลี่ยเท่ากับ ..... บาท และ ปี พ.ศ. .... รายได้เฉลี่ยเท่ากับ ..... บาท ตามลำดับ

สำหรับปี พ.ศ. ..(ปีปัจจุบัน)... เมื่อพิจารณาแยกรายตำบลพบว่า ตำบล ..... มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของประชาชนสูงที่สุด เท่ากับ ..... บาท รองลงมา คือ ตำบล ..... รายได้เฉลี่ยเท่ากับ ..... บาท และตำบล ..... รายได้เฉลี่ยเท่ากับ ..... บาท ตามลำดับ (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของประชาชนแยกรายตำบล ในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด ..... ปี พ.ศ.....

ตำบล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)

๔.๒ การบริการ ประกอบด้วย

โรงแรม	จำนวน	.....	แห่ง
ร้านอาหาร	จำนวน	.....	แห่ง
โรงภาพยนตร์	จำนวน	.....	แห่ง
สถานีขนส่ง	จำนวน	.....	แห่ง
ห้างสรรพสินค้า	จำนวน	.....	แห่ง
ธนาคารหรือสถาบันทางการเงิน	จำนวน	.....	แห่ง
ตลาดสด หรือตลาดนัด	จำนวน	.....	แห่ง
ปั้มน้ำมัน	จำนวน	.....	แห่ง
สวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อน	จำนวน	.....	แห่ง
จำนวนสนามกีฬา/ศูนย์กีฬา	จำนวน	.....	แห่ง

๔.๓ แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอ ประกอบด้วย

- น้ำตก ..... อธิบายความเป็นมาหรือความสำคัญของสถานที่นั้นๆ พอสังเขป
- วนอุทยาน ..... อธิบายความเป็นมาหรือความสำคัญของสถานที่นั้นๆ พอสังเขป
- วัด ..... อธิบายความเป็นมาหรือความสำคัญของสถานที่นั้นๆ พอสังเขป

๕. ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

๕.๑ ข้อมูลปริมาณขยะ

อำเภอ ..... จังหวัด ..... มีแนวโน้มของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วทั้งอำเภอเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่แล้ว ซึ่งปี พ.ศ. ..(ปีปัจจุบัน).... พบว่ามีปริมาณการเกิดขยะรวมทั้งอำเภอ ..... ต้นต่อปี หรือคิดเป็น ประมาณ ..... ต้นต่อวัน (ตารางที่ .....) สำหรับประเภทขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ..(ปีปัจจุบัน).... สามารถแบ่งได้เป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ขยะอินทรีย์ หรือขยะที่ย่อยสลายได้ คิดเป็นร้อยละ ..... จากขยะทั้งหมด ส่วนใหญ่มาจากเศษผักและ เศษอาหารจากที่พักอาศัย ....

๒. ขยะรีไซเคิล เป็นที่ขยะสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้หากมีการแยกขยะอย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ..... ของขยะทั้งหมด

๓. ขยะทั่วไป เช่น ของขนมน ก่อ่งโพง ถุงพลาสติก คิดเป็นร้อยละ ..... ของขยะทั้งหมด

๔. ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ ขวดยา ถ่านไฟฉาย ยาฆ่าแมลง กระจบองสี ขยะจากภาคการเกษตรและ อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ ..... ของขยะทั้งหมด

ตารางที่ ..... ปริมาณขยะมูลฝอย ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตัน)

เมื่อพิจารณาแยกรายตำบลพบว่า ในปี ..(ปีปัจจุบัน).... ตำบลที่มีปริมาณขยะมากที่สุดคือ ตำบล ..... มีจำนวน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเท่ากับ ..... ต้น รองลงมาคือ ตำบล ..... มีจำนวนปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เท่ากับ ..... ต้น และตำบล ..... มีจำนวนปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเท่ากับ ..... ต้น ตามลำดับ (ตารางที่.....)

ตารางที่ ..... ปริมาณขยะมูลฝอย ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... จำแนกรายตำบลของอำเภอ ..... จังหวัด .....

ตำบล	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตัน)				
	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ. ....

๕.๒ ข้อมูลการจัดการขยะ

อำเภอ ..... จังหวัด .....มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ..... แห่ง ได้แก่ ..... ซึ่งในหน่วยงานดังกล่าวได้ดำเนินการให้บริหารเก็บขนขยะมูลฝอยจำนวน ..... แห่ง และไม่มีกรให้บริหารเก็บขนขยะมูลฝอยจำนวน ..... แห่ง โดยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่อำเภอ คือ ..... (บอกแหล่งกำจัด หรือแหล่งที่นำขยะมูลฝอยไปทิ้ง)..... มีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลัก สุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตเป็นพลังงาน (WTE) การหมักทำปุ๋ย (Compost) และการกำจัดแบบผสมผสาน (เป็นตัวอย่างให้แก่พื้นที่) สำหรับขยะมูลฝอยบางส่วน ของอำเภอ ได้มีการกำจัดขยะไม่ถูกต้อง ได้แก่ การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเทกอง การเผากำจัดกลางแจ้ง หรือการใช้เตาเผาที่ไม่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ ซึ่งเหล่านี้เกิดในพื้นที่ ....(บอกสถานที่กำจัดขยะหรือที่ประชาชน นำขยะไปทิ้ง/กำจัดเอง).....

ประเด็นปัญหา

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

และปัจจัยเสี่ยง (NCDs)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะ
ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)
ประเด็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๑. ความชุกของโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด)ในประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปในพื้นที่อำเภอ	อัตราความชุก (Prevalence rate) ของโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด)ในประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปในพื้นที่อำเภอ	
๒. อัตราป่วยโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด) รายใหม่ที่ได้รับการวินิจฉัยในปีงบประมาณในพื้นที่อำเภอ	อัตราป่วยรายใหม่หรืออัตราอุบัติการณ์ (Incidence rate)	
๓. ร้อยละของผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด) ในพื้นที่อำเภอ	ร้อยละ/อัตรารายจากโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, หัวใจและหลอดเลือด) ในพื้นที่อำเภอ	
๔. ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในพื้นที่อำเภอ	ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในพื้นที่อำเภอ	
๕. ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ในพื้นที่อำเภอ	ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ในพื้นที่อำเภอ	
๖. ร้อยละของประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไปที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงในพื้นที่อำเภอ	ร้อยละของประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไปที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงในพื้นที่อำเภอ	
๗. ความชุกของผู้สูบบุหรี่ของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปในพื้นที่อำเภอ	ความชุกของผู้สูบบุหรี่ของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปในพื้นที่อำเภอ	
๘. ความชุกของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทยอายุ ๑๕-๑๙ ปีในพื้นที่อำเภอ ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่ได้รับการประเมินพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่อำเภอ/Event Baseของภาคส่วนตำรวจ/ประชาชน/สถานศึกษา	ความชุกของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรไทยอายุ ๑๕-๑๙ ปีในพื้นที่อำเภอ	

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๙. ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ที่มีภาวะอ้วนในพื้นที่อำเภอ ๙.๑ ร้อยละของเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี สูงดีสมส่วน ๙.๒ ร้อยละของเด็กอายุ ๑๕-๑๘ ปี สูงดีสมส่วน ๙.๓ ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ ๑๘-๕๙ ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ ๙.๔ ร้อยละของประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีค่าดัชนีมวลกายปกติ	ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป (๙.๑-๙.๔) ที่มีภาวะอ้วนในพื้นที่อำเภอ ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) ของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป (๙.๑-๙.๔)	
๑๐. ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปบริโภค เกลือและโซเดียมตามคำแนะนำที่ควรบริโภคต่อวัน ในพื้นที่อำเภอ ร้อยละของประชากรอายุ ๗ ปีขึ้นไปมีความรู้ เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร หวาน มัน เค็ม ที่ส่งผล ต่อสุขภาพ	ร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป บริโภคเกลือและโซเดียมตามคำแนะนำที่ ควรบริโภคต่อวันในพื้นที่อำเภอ	
๑๑. จำนวนประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไปที่มี การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย ๓-๕ ครั้ง/สัปดาห์ในพื้นที่อำเภอ	ร้อยละของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไปที่มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย ๓-๕ ครั้ง/สัปดาห์ในพื้นที่อำเภอ	
๑๒. ร้อยละของประชากรที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในชีวิตประจำวัน	ร้อยละของประชากรที่ใช้สารเคมีกำจัด ศัตรูพืช ในชีวิตประจำวัน	

(ตัวอย่าง) แนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์การป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ประเด็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs)
พื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

๑. ข้อมูลความชุกโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด) ในประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปี พ.ศ. .... พบว่าพื้นที่ มีผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังรายใหม่ทั้งสิ้น ..... คน คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ ..... เมื่อพิจารณาเป็นรายโรค พบว่าโรค ..... มีผู้ป่วยมากที่สุด จำนวน ..... คน คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อแสนประชากร รองมาคือโรค ..... มีผู้ป่วยจำนวน ..... คน คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อแสนประชากร และโรค ..... มีผู้ป่วยจำนวน ..... คน คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อแสนประชากร

๒. ข้อมูลโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจและหลอดเลือดของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ระหว่าง ปี ..... - ..... ของอำเภอ ..... จังหวัด .....

เมื่อพิจารณาข้อมูลโรคเบาหวานของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่าปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วยมากที่สุด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือร้อยละ .....) รองลงมาคือปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือร้อยละ .....)

สำหรับอัตราป่วยโรคความดันโลหิตสูง ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่าปี พ.ศ. .... ประชากรไทยอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป มีอัตราป่วยสูงที่สุด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือร้อยละ .....) รองลงมาคือปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือร้อยละ .....) ในขณะที่อัตราป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือดของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป พบว่าปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วยสูงที่สุด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือร้อยละ .....) รองลงมาคือปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (หรือร้อยละ .....) (ตารางที่ .....

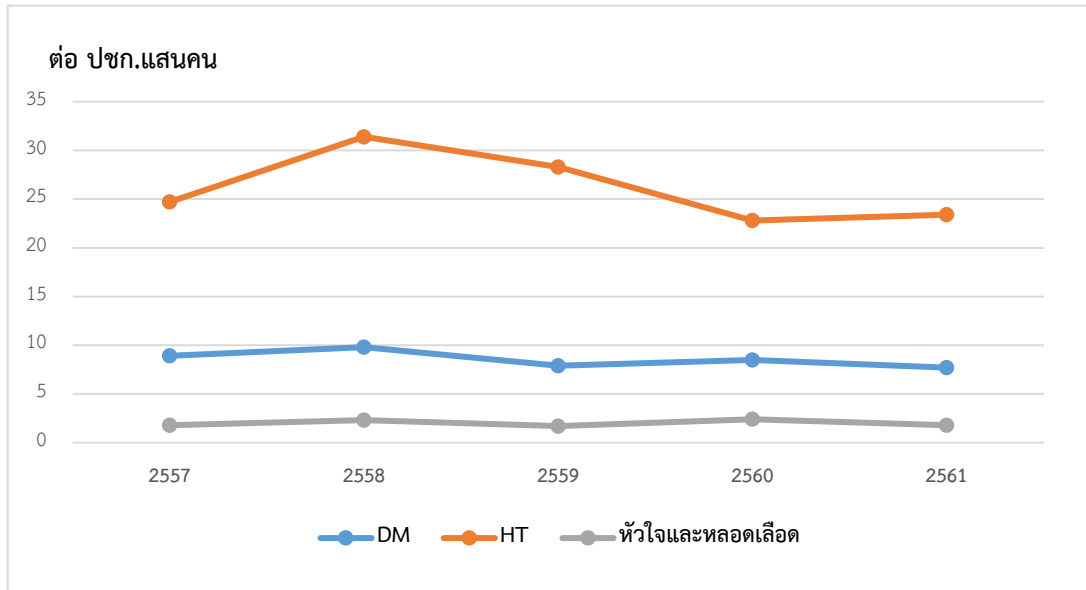
ตารางที่ .... อัตราป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี ..... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... จำแนกรายโรค

ปี	โรคเบาหวาน (ต่อประชากรแสนคน หรือร้อยละ)	โรคความดันโลหิตสูง (ต่อประชากรแสนคน หรือร้อยละ)	โรคหัวใจและหลอดเลือด (ต่อประชากรแสนคน หรือร้อยละ)
๒๕๕๗	๘.๙	๒๔.๗	๑.๘
๒๕๕๘	๙.๘	๓๑.๔	๒.๓
๒๕๕๙	๗.๙	๒๘.๓	๑.๗
๒๕๖๐	๘.๕	๒๒.๘	๒.๔
๒๕๖๑	๗.๗	๒๓.๔	๑.๘

แผนภูมิที่ ..... แนวโน้มอัตราป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี ..... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... จำแนกรายโรค

๓. ข้อมูลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจและหลอดเลือด) รายใหม่ที่ได้รับการวินิจฉัยในปี พ.ศ. .... ในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด.....

จากการสำรวจข้อมูลสุขภาพ พบว่า มีจำนวนผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อรายใหม่ที่ได้รับการวินิจฉัยในปี พ.ศ. .... เท่ากับ ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... (หรืออัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน) เมื่อพิจารณาเป็นรายโรคพบว่า โรคเบาหวาน มีผู้ป่วยรายใหม่จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... (หรืออัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน) โรคความดันโลหิตสูงมีผู้ป่วยรายใหม่จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... (หรืออัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน) และโรคหัวใจและหลอดเลือดมีผู้ป่วยรายใหม่จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... (หรืออัตราป่วยเท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน) (ตารางที่ ....)

ตารางที่ .... ตารางความอัตรารายโรคไม่ติดต่อเรื้อรังรายใหม่ที่ได้รับการวินิจฉัยในปี พ.ศ. .... ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... จำแนกรายโรค

ปี	อัตรารายโรคเบาหวานรายใหม่ต่อแสนประชากร	อัตรารายโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ต่อแสนประชากร	อัตรารายโรคหัวใจและหลอดเลือดรายใหม่ต่อแสนประชากร
๒๕๕๗	๓๓๘.๓๑	๙๔๑.๑๕	๐.๐๕
๒๕๕๘	๓๒๘.๘๘	๗๖๗.๑๙	๐.๐๔
๒๕๕๙	๓๕๙.๘๔	๗๔๗.๔๗	๐.๐๔
๒๕๖๐	๓๘๓.๖๗	๗๔๑.๔๕	๐.๐๓
๒๕๖๑	๓๓๘.๒๒	๗๙๒.๕๘	๐.๐๒

๔. ข้อมูลผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจและหลอดเลือด) ปี พ.ศ. .... ในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด.....

ในปี พ.ศ. .... พบว่าพื้นที่ มีผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ทั้งสิ้น ..... คน คิดเป็นอัตราป่วย-ตาย เท่ากับร้อยละ ..... ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้ว ร้อยละ ..... เมื่อพิจารณาเป็นรายโรค พบว่าโรค ..... มีผู้เสียชีวิตมากที่สุด จำนวน ..... คน คิดเป็น อัตราป่วย-ตาย ร้อยละ ..... รองมาคือโรค ..... มีผู้เสียชีวิตจำนวน ..... คน คิดเป็นอัตราป่วย-ตาย ร้อยละ ..... และโรค ..... มีผู้เสียชีวิตจำนวน ..... คน คิดเป็นอัตราป่วย-ตาย เท่ากับ .....

๕. ข้อมูลผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจและหลอดเลือด) ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... ของอำเภอ ..... จังหวัด .....

เมื่อพิจารณาข้อมูลผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่าปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตายมากที่สุด เท่ากับ ร้อยละ ..... รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับ ร้อยละ ..... และ ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับร้อยละ .....

สำหรับอัตราป่วย - ตาย โรคเบาหวาน ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่า ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย มากที่สุด เท่ากับร้อยละ ..... รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับ ร้อยละ ..... และปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับร้อยละ .....

อัตราป่วย - ตาย โรคความดันโลหิตสูง ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่า ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย มากที่สุด เท่ากับร้อยละ ..... รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับ ร้อยละ ..... และปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับร้อยละ .....

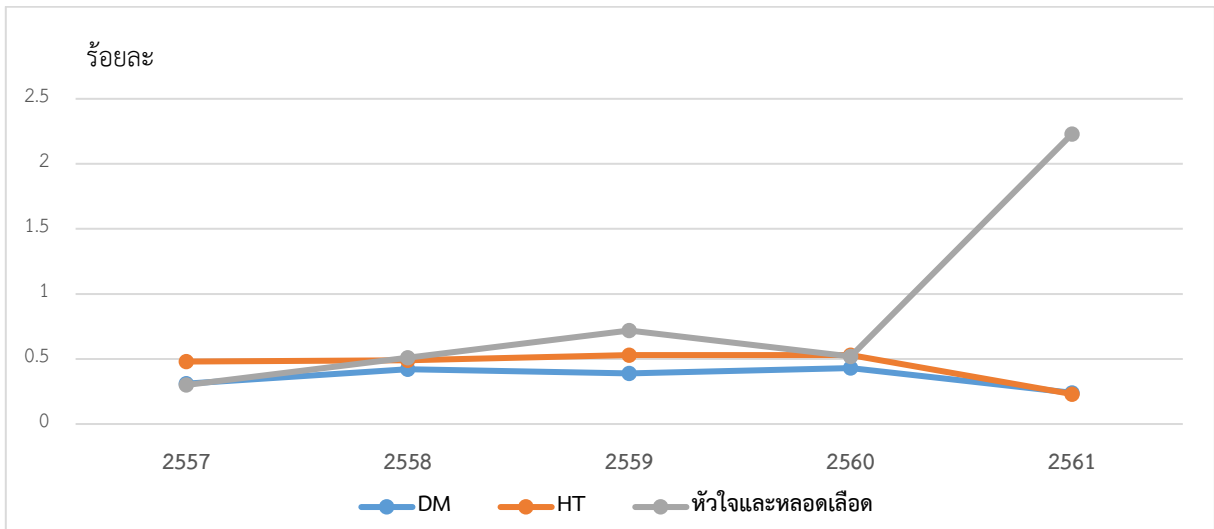
อัตราป่วย - ตาย โรคหัวใจและหลอดเลือด ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่า ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย มากที่สุด เท่ากับร้อยละ ..... รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับ ร้อยละ ..... และปี พ.ศ. .... มีอัตราป่วย-ตาย เท่ากับร้อยละ ..... (ตารางที่ ....)

ตารางที่ .... อัตราป่วย-ตาย โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปี	อัตราป่วย-ตาย ผู้เสียชีวิต โรคเบาหวาน	อัตราป่วย-ตาย ผู้เสียชีวิตโรคความดัน โลหิตสูง	อัตราป่วย-ตาย ผู้เสียชีวิตโรคหัวใจและ หลอดเลือด
๒๕๕๗	๐.๓๑	๐.๔๘	๐.๓๐
๒๕๕๘	๐.๔๒	๐.๔๙	๐.๕๑
๒๕๕๙	๐.๓๙	๐.๕๓	๐.๗๒
๒๕๖๐	๐.๔๓	๐.๕๓	๐.๕๒
๒๕๖๑	๐.๒๔	๐.๒๓	๒.๒๓

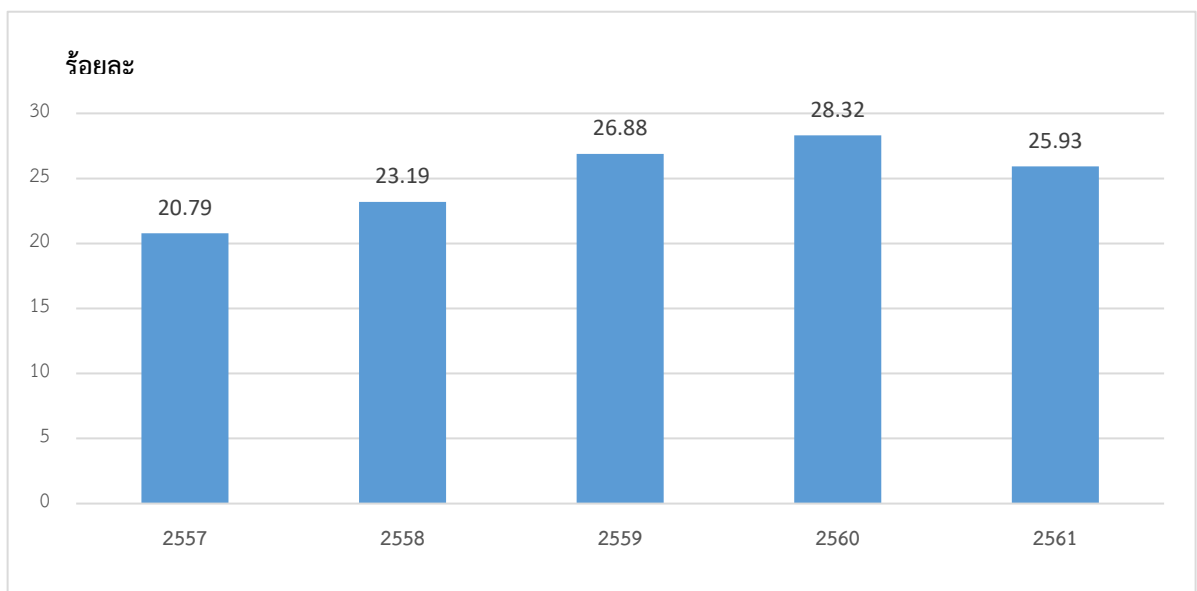
แผนภูมิที่ ..... แนวโน้มอัตราป่วย-ตาย โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ระหว่าง ปี พ.ศ ..... - ..... อำเภอ .....
จังหวัด ..... จำแนกรายโรค

๖. ข้อมูลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด .....

จากการสำรวจข้อมูลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในอำเภอ..... จังหวัด ..... พบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - ..... มีค่าเท่ากับ ร้อยละ..... และ..... ตามลำดับ (แผนภูมิที่ .....

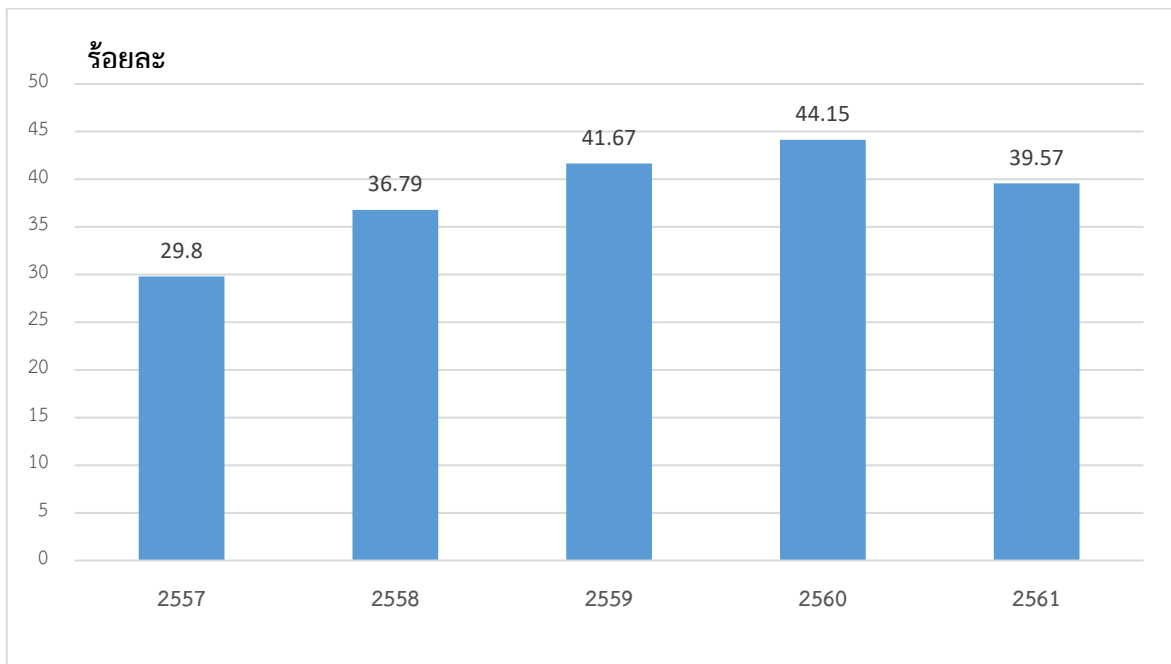
แผนภูมิที่.... ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด ..... ระหว่างปี พ.ศ. .... - .....

๗. ข้อมูลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ในพื้นที่อำเภอ

จากการสำรวจข้อมูลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมระดับความดันโลหิตได้ดีในอำเภอ.....
จังหวัด ..... พบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิต ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - .....
มีค่าเท่ากับร้อยละ..... และ..... ตามลำดับ (แผนภูมิที่ ....)

แผนภูมิที่..... แสดงร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

๘. ร้อยละของประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไปที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

จากการคัดกรองโรคเบาหวานในประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - .....
พบว่า ปี พ.ศ. .... พบประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป ได้รับการคัดกรองมากที่สุด เท่ากับ ..... คน คิดเป็น
ร้อยละ ..... รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

สำหรับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงในประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - .....
พบว่า ปี พ.ศ. .... พบประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป ได้รับการคัดกรองมากที่สุด เท่ากับ ..... คน คิดเป็น
ร้อยละ ..... รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... (ตารางที่ ....)

ตารางที่ ..... การคัดกรองโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง ประชากรอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป ย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. .... - .....

ปี	ร้อยละของประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป ที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวาน	ร้อยละของประชากรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป ที่ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง
๒๕๕๗	๗๓.๖๙	๗๗.๖๔
๒๕๕๘	๘๓.๘๔	๘๕.๙๗
๒๕๕๙	๘๖.๒๑	๘๖.๗๑
๒๕๖๐	๘๗.๐	๘๗.๓๔
๒๕๖๑	๘๙.๐๓	๘๙.๒๖

๙. ความชุกของผู้สูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

จากการสำรวจประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไปในพื้นที่ พบว่า ในปี พ.ศ. .... มีความชุกของผู้สูบบุหรี่เท่ากับ ร้อยละ ..... และ ความชุกของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับร้อยละ .....

๑๐. ข้อมูลของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่มีภาวะอ้วนในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

จากการสำรวจประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบประชากรที่อยู่ในภาวะอ้วนมากที่สุดในปี พ.ศ. .... จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... รองลงมา ปี พ.ศ. .... จำนวน ..... คิดเป็นร้อยละ ..... (ตารางที่ .....)

ตารางที่ ๕ จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่มีภาวะอ้วนในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด ..... ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - .....

ปี พ.ศ.	จำนวน	ร้อยละ
๒๕๕๗		
๒๕๕๘		
๒๕๕๙		
๒๕๖๐		
๒๕๖๑		

๑๑. ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการออกกำลังกายของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป พ.ศ. .... ในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

จากการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคของประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป พบข้อมูลดังประเด็นต่อไปนี้
๑๑.๑ การบริโภคเกลือและโซเดียมตามคำแนะนำที่ควรบริโภคต่อวัน พบว่า มีผู้บริโภคเกลือและโซเดียมตามคำแนะนำ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

๑๑.๒ รับประทานอาหารไม่หวานจัด พบว่า มีผู้บริโภครับประทานอาหารไม่หวานจัด จำนวน .....คิดเป็นร้อยละ .....

๑๑.๓ พฤติกรรมการออกกำลังกาย พบว่า ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปที่มีการออกกำลังกายสม่ำเสมอ อย่างน้อย ๓-๕ ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน ..... คิดเป็นร้อยละ .....

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

ประเด็นปัญหา

การจัดการขยะ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะ
ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)
ประเด็นปัญหาการจัดการขยะ (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ตารางที่ ๓๗ กรอบการนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะชุดดัชนีชี้วัด ประเด็นปัญหาการจัดการขยะ
(ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๑. ปริมาณขยะที่เหลือตกค้างต่อวันในพื้นที่อำเภอจำแนกตามประเภทขยะ (ขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อ ขยะอันตราย)	กรณีที่ ๑ ข้อมูลที่เก็บได้จริง - ปริมาณขยะที่ท้องถิ่นเก็บได้ทั้งหมด - ขยะที่ท้องถิ่นนำไปกำจัดได้ กรณีที่ ๒ ข้อมูลที่ไม่สามารถเก็บได้ - ประชากร x (๑.๑๕) - จำนวนปริมาณขยะที่เก็บได้	
๒. ปริมาณขยะต่อปี จำแนกตามประเภทขยะในพื้นที่อำเภอ (ขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อ ขยะอันตราย)	- อัตรา ร้อยละ ของขยะแต่ละประเภท - เทียบประเมินผลรายปี	
๓. วิธีการจัดเก็บขยะและกำจัดขยะแต่ละประเภทในพื้นที่อำเภอ	- วิเคราะห์การจัดเก็บและกำจัดให้เป็นไปตามมาตรฐาน	
๔. ภาชนะใส่ขยะ และสถานที่พักขยะประจำครัวเรือนหรือสถานประกอบการระหว่างรอการกำจัดในพื้นที่อำเภอ	- ความเพียงพอของถังขยะ เทียบกับปริมาณขยะ - สถานที่พักขยะถูกหลักสุขลักษณะ	
๕. ร้อยละของครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะในพื้นที่อำเภอ	- ร้อยละจำนวนครัวเรือนที่คัดแยกขยะ	
๖. สถานที่กำจัดขยะในพื้นที่อำเภอ	- ความเพียงพอ เทียบกับปริมาณขยะ - ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด	
๗. มาตรการหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมการจัดการขยะแต่ละปีในพื้นที่อำเภอ	- ความสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่	
๘. เหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะต่อปี ในพื้นที่อำเภอ	- จำนวนครั้งระยะเวลาที่ไฟไหม้	
๙. ประเด็นเรื่องร้องเรียนจากขยะต่อปีในพื้นที่อำเภอ	- วิเคราะห์รายประเด็นปัญหา (น้ำเสีย กลิ่น สัตว์พาหะนำโรค ฝุ่นละออง) - ผลกระทบด้านสุขภาพ	

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๑๐. ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบบ่อขยะในพื้นที่อำเภอ	- เทียบกับค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด	
๑๑. จำนวนผู้ประกอบการอาชีพสัมผัสขยะ และระบบดูแลสุขภาพที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอ	- จำนวนผู้ที่ได้รับการตรวจสุขภาพที่เหมาะสม/ จำนวนผู้สัมผัสขยะทั้งหมดx๑๐๐	
๑๒. จำนวนประชาชนที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากขยะ และระบบการดูแลสุขภาพที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอ	- จำนวนผู้ได้รับผลกระทบทางสุขภาพ/จำนวนประชาชนโดยรอบทั้งหมดx๑๐๐	

(ตัวอย่าง) แนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์การป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ประเด็นการจัดการขยะ
พื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

๑. สถานการณ์ขยะมูลฝอยของอำเภอ ..... จังหวัด .....

จากการเก็บข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยของพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด..... พบว่าใน ปี พ.ศ. .... มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งมูลฝอยต่างๆ จำนวน ..... ตัน หรือประมาณ ..... ตันต่อวัน ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น (ลดลง) กว่าปีที่ผ่านมา อาจเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมือง (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... ปริมาณขยะมูลฝอยปี พ.ศ. .... - ..... จำแนกตามประเภทของขยะมูลฝอย

รายละเอียด	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/ปี)		การเปลี่ยนแปลงปริมาณขยะ (ผลต่าง)
	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	
ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นทั้งหมด			
ปริมาณขยะมูลฝอยเปียก			
ปริมาณขยะรีไซเคิล			
ปริมาณขยะอันตราย			
ปริมาณขยะทั่วไป			

สำหรับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของอำเภอ ..... ในปี พ.ศ. .... ที่ผ่านมา พบว่า ขยะมูลฝอยทั้งหมด ..... ตัน ได้ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ ..... ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ..... ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะมูลฝอยถูกกลับนำไปใช้ประโยชน์ประมาณ ..... ตัน หรือร้อยละ ..... ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะที่เหลือตกค้างหรือขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปจัดการอย่างไม่ถูกต้องประมาณ ..... ตัน (..... กิโลกรัม/วัน) หรือร้อยละ ..... ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ซึ่งในกลุ่มดังกล่าว เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภท พบว่าขยะ...(บอกประเภทขยะ)..... เป็นขยะที่เหลือตกค้างมากที่สุด รองลงมาคือ ขยะ...(บอกประเภทขยะ)..... และขยะ...(บอกประเภทขยะ)..... (ตาราง .....

ตารางที่ ..... ปริมาณขยะมูลฝอยที่เหลือตกค้างปี พ.ศ. .... จำแนกตามประเภทของขยะมูลฝอย

รายละเอียด	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/ปีหรือ กิโลกรัม/วัน)	ปริมาณขยะมูลฝอยเหลือตกค้าง (ตัน/ปี หรือ กิโลกรัม/วัน)
ปริมาณขยะมูลฝอยเปียก		
ปริมาณขยะรีไซเคิล		
ปริมาณขยะอันตราย		
ปริมาณขยะทั่วไป		

๒. แนวทางการกำจัดขยะ

ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่า อำเภอ ..... จังหวัด ..... มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย/สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย ทั้งสิ้นจำนวน ..... แห่ง ซึ่งแบ่งเป็น

- สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยดำเนินการด้วยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) จำนวน..... แห่ง
- การกำจัดขยะมูลฝอยแบบการฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineered Landfill) จำนวน ..... แห่ง
- การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Cobtrollef Dump) จำนวน ..... แห่ง
- เตาเผาที่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ จำนวน ..... แห่ง
- การหมักทำปุ๋ย จำนวน ..... แห่ง (ตารางที่ .....

ตารางที่ .... สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เปิดดำเนินการพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

ตำบล	จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย					รวมทั้งสิ้น (แห่ง)
	Sanitary Landfill	Engineered Landfill	Cobtrollef Dump	เตาเผาที่มีระบบบำบัดมลพิษ	การหมักทำปุ๋ย	

วิธีการจัดเก็บขยะและกำจัดขยะแต่ละประเภทในพื้นที่อำเภอ

๓. การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนและสถานประกอบการ

จากการสำรวจพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนจำนวน ..... คน ในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด ..... ปี พ.ศ..... พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอย เช่น การคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งลงถังขยะ การทิ้งขยะเปียกจะต้องมีภาชนะรองรับเสมอ การคัดแยกแบตเตอรี่โทรศัพท์ก่อนทิ้งลงถังขยะ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... เมื่อสอบถามเป็นภาพครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนในอำเภอ ..... จำนวน ..... ครอบครั้ว มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะจำนวน ..... ครอบครั้ว คิดเป็นร้อยละ..... มีภาชนะใส่ขยะประจำครัวเรือน จำนวน .....ครอบครั้ว (คิดเป็นจำนวนภาชนะใส่ขยะทั้งสิ้นจำนวน ..... อัน)

นอกจากนี้อำเภอ ..... จังหวัด ..... มีสถานประกอบการจำนวน ..... แห่ง พบว่ามีสถานประกอบการที่ดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปกำจัด จำนวน ..... แห่ง คิดเป็นร้อยละ ..... (ตารางที่ .....) สำหรับสถานที่พักขยะระหว่างรอการกำจัดในพื้นที่อำเภอ ..... พบว่า มีจำนวน ..... แห่ง คือ .....(ระบุพื้นที่หรือชื่อสถานที่พักขยะ).....

ตารางที่ .... สถานประกอบการที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอย ปี พ.ศ. .... ในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

ตำบล	จำนวนสถานประกอบการ	จำนวนสถานประกอบการที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอย	ร้อยละของสถานประกอบการที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอย

๔. เหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะและข้อร้องเรียนจากประชาชน

พื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด..... มีบ่อขยะในพื้นที่จำนวน ..... บ่อ พบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. .... - ..... มีเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะ จำนวน ..... เหตุการณ์ ซึ่งปี พ.ศ. .... มีการไหม้บ่อขยะมากที่สุดจำนวน ..... เหตุการณ์โดยมีเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะที่สำคัญ คือ ไฟไหม้บ่อขยะของเอกชนในพื้นที่ตำบล ..... ระหว่างวันที่ ..... ซึ่งพบว่าประชาชนจำนวนมากได้รับผลกระทบจากควันที่กระจายตัวอยู่บริเวณโดยรอบ (ตารางที่ .....

ตารางที่ .... สถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะในพื้นที่ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

วันที่	สถานที่เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะ

นอกจากเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะแล้ว ประชาชนในพื้นที่ยังได้ร้องเรียนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบ่อขยะ ในระหว่าง ปี พ.ศ. .... - ..... จำนวนทั้งสิ้น ..... ประเด็น ซึ่งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก้ไข ..... ได้จัดการให้เกิดความเรียบร้อยดังกล่าวแล้ว (ตารางที่ .....

ตารางที่ .... ข้อร้องเรียนของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับบ่อขยะที่ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ประเด็นที่ร้องเรียน	แนวทางจัดการ	หน่วยงานที่ดำเนินการแก้ไข

๕. การเฝ้าระวังและมาตรการที่พื้นที่ดำเนินการ

๕.๑ มาตรการหรือแผนงาน/โครงการที่อำเภอดำเนินการ

สำหรับมาตรการ หรือ แผนงาน/โครงการที่อำเภอ ..... จังหวัด ..... ได้ดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. .... - ..... มีทั้งสิ้น ..... โครงการ ซึ่งมีหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินงานได้แก่ ..... โดยพบผลลัพธ์การจัดทำโครงการดังนี้ ..... (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... มาตรการหรือแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. .... - .....อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปีงบประมาณ	มาตรการหรือแผนงาน/ โครงการ	ผลลัพธ์การดำเนินการ	ภาคีเครือข่ายร่วม ดำเนินการ

นอกจากการจัดการขยะมูลฝอยโดยทั่วไปแล้ว ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ....- ..... หน่วยงาน ..... ยังได้ทำการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบบ่อขยะ ดังนี้..... โดยผลการตรวจวัดพบว่า .....(ตารางที่.....)

ตารางที่ ..... ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบบ่อขยะระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปีงบประมาณ	สถานที่บ่อขยะ	สิ่งที่ตรวจวัดคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	ผลการตรวจวัดคุณภาพ สิ่งแวดล้อม

๕.๒ การดูแลและคัดกรองสุขภาพผู้มีความเสี่ยงในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพเก็บคัดแยกและรีไซเคิลขยะ

ในปี พ.ศ. .... อำเภอ ..... จังหวัด ..... ได้ดำเนินการคัดกรองคัดกรองผู้มีความเสี่ยงในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพเก็บ คัดแยกและรีไซเคิลขยะ จำนวน ..... คน จากผู้มีความเสี่ยงฯ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละการคัดกรอง เท่ากับร้อยละ ..... (หากพื้นที่ดำเนินการต่อเนื่องมาหลายปีสามารถแสดงข้อมูลย้อนหลังได้) พบผลการคัดกรอง ดังนี้ ..... โดยมีแนวทางการเฝ้าระวัง คัดกรอง และระบบการดูแลสุขภาพของกลุ่มผู้มีความเสี่ยงฯดังกล่าว ได้แก่

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

นอกจากนี้อำเภอ ..... ยังได้สำรวจประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากขยะ จำนวน ..... คน พบว่ามีผู้ได้รับผลกระทบจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... ซึ่งหน่วยงาน.....ได้มีแนวทางการเฝ้าระวัง คัดกรอง และระบบการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากขยะ ได้แก่

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ประเด็นปัญหา

ความปลอดภัยทางถนน (RTI)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะ
ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)
ประเด็นความปลอดภัยทางถนน (Road Safety) (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ตารางที่ ๘๒ กรอบการนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะชุดดัชนีชี้วัดฯ ประเด็นความปลอดภัยทางถนน
 (Road Safety) (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๑. ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน /ร้อยละ - จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลา ยานพาหนะ สถานที่ พฤติกรรมเสี่ยง - ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ/พยากรณ์/ติดตามประเมินผล 	
๒. ผู้บาดเจ็บที่นอนโรงพยาบาล (Admit) จากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน /ร้อยละ - จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลา ยานพาหนะ สถานที่ พฤติกรรมเสี่ยง - ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ/พยากรณ์/ติดตามประเมินผล 	
๓. การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน /ร้อยละ - จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลา ยานพาหนะ สถานที่ พฤติกรรมเสี่ยง/คนใน-นอกพื้นที่ - ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ/พยากรณ์/ติดตามประเมินผล 	
๔. จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน /ร้อยละ - จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ พฤติกรรมเสี่ยง/คนใน-นอกพื้นที่ - ติดตามประเมินผล 	
๕. สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอ ๕.๑ ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอ ๕.๒ ของประชาชนที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน /ร้อยละ - จำแนก ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ /คนขับ คนซ้อน/การบาดเจ็บที่ศีรษะ - ติดตามประเมินผล 	

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๖. คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ ๖.๑ ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่ไม่คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ ๖.๒ ประชาชนที่ไม่คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ	- จำนวน /ร้อยละ - จำนวน ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ /คนขับ ผู้โดยสาร/ประเภทรถ - ติดตามประเมินผล	
๗. เมมาแล้วขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ ๗.๑ ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่เมมาแล้วขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ ๗.๒ ประชาชนที่เมมาแล้วขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ	- จำนวน /ร้อยละ - จำนวน ช่วงเวลา สถานที่ จุดเกิดเหตุ /คนขับ คนซ้อน - ผลการติดตามประเมินผล	
๘. ประชาชนที่ขับขี่ยานพาหนะโดยใช้ความเร็วเกินกฎหมายกำหนดในพื้นที่อำเภอ (ถ้ามี)	- จำนวน /ร้อยละ - จำนวน ช่วงเวลา สถานที่ /ประเภทรถ - ผลการติดตามประเมินผล	
๙. จุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ	- จำนวนจุดเสี่ยงและลักษณะ - จำนวน ช่วงเวลา สถานที่ ประเภทถนน ลักษณะถนน	
๑๐. จำนวนยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัย	- จำนวน /ร้อยละ - ประเภทยานพาหนะ	
๑๑. การดำเนินงานได้ตามมาตรฐานการตอบสนองหลังเกิดเหตุ (Response time) EMS หมายเลข ๑๖๖๙	- จำนวน /ร้อยละ	
๑๒. จำนวนครั้งของการประชุม ศปถ.อำเภอต่อปี	- จำนวนครั้งของติดตามประเมินผล	
๑๓. รายชื่อเครือข่ายการทำงานในรายประเด็น	สรุปลักษณ์ภาพในการทำงานของ ศปถ.อำเภอ	
๑๔. ถนนในการรับผิดชอบ	รายชื่อ ถนนสายหลัก ถนนสายรอง	

(ตัวอย่าง) แนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์การป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ประเด็นอุบัติเหตุทางถนน (RTI)
พื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

๑. จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

เมื่อพิจารณาข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ระหว่างปี พ.ศ. .... - .....
พบว่า ปี พ.ศ. .... มีผู้บาดเจ็บมากที่สุด เท่ากับ ..... ราย (หรือร้อยละ.....) รองลงมาคือ ปี พ.ศ. ....
มีผู้บาดเจ็บ เท่ากับ ..... ราย (หรือร้อยละ.....) โดยในปี พ.ศ..... พบว่ามีผู้บาดเจ็บเท่ากับ ..... ราย
ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

๒. จำนวนผู้บาดเจ็บที่นอนโรงพยาบาล (Admit) จากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่ อำเภอ.....
จังหวัด.....

เมื่อพิจารณาข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ระหว่างปี พ.ศ. .... - .....
พบว่า ปี พ.ศ. .... มีผู้บาดเจ็บมากที่สุด เท่ากับ ..... ราย (หรือร้อยละ.....) รองลงมาคือ ปี พ.ศ. ....
มีผู้บาดเจ็บ เท่ากับ ..... ราย (หรือร้อยละ.....) โดยในปี พ.ศ..... พบว่ามีผู้บาดเจ็บเท่ากับ ..... ราย ซึ่งมี
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

๓. จำนวนการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมดในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

เมื่อพิจารณาข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ระหว่างปี พ.ศ. .... - .....
พบว่า ปี พ.ศ. .... มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด เท่ากับ ..... ครั้ง รองลงมาคือ ปี พ.ศ. ....
มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนน เท่ากับ ..... ครั้ง โดยในปี พ.ศ..... พบว่ามีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ
ทางถนน เท่ากับ ..... ครั้ง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

๔. จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

เมื่อพิจารณาข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ระหว่างปี พ.ศ. .... - .....
พบว่า ปี พ.ศ. .... มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด เท่ากับ ..... ครั้ง รองลงมาคือ ปี พ.ศ. ....
มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนน เท่ากับ ..... ครั้ง โดยในปี พ.ศ. .... พบว่ามีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ
ทางถนน เท่ากับ ..... ครั้ง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ ..... (ตารางที่ ...)

ตารางที่ ..... สถิติอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ปี .....-.....

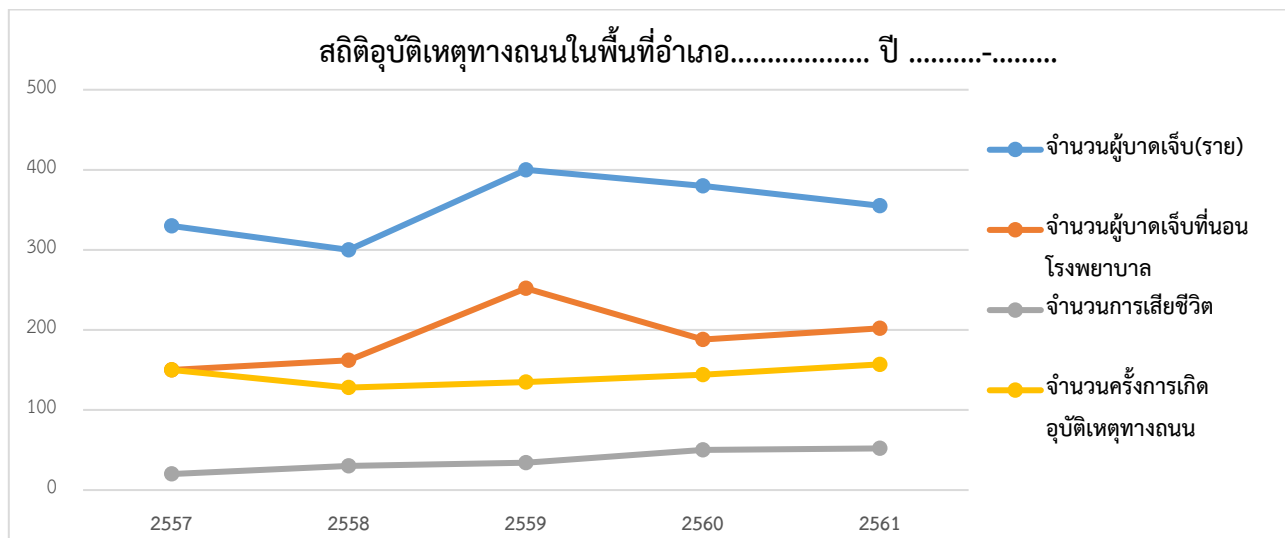
ปี	จำนวนผู้บาดเจ็บ (ราย)	จำนวนผู้บาดเจ็บที่ นอนโรงพยาบาล (ราย)	จำนวนการเสียชีวิต (ราย)	จำนวนครั้งการเกิด อุบัติเหตุทางถนน (ครั้ง)
๒๕๕๗	๓๓๐	๑๕๐	๒๐	๑๕๐
๒๕๕๘	๓๐๐	๑๖๒	๓๐	๑๒๘
๒๕๕๙	๔๐๐	๒๕๒	๓๔	๑๓๕
๒๕๖๐	๓๘๐	๑๘๘	๕๐	๑๔๔
๒๕๖๑	๓๕๕	๒๐๒	๕๒	๑๕๗

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

แผนภูมิที่ ..... แสดงสถิติอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ปี .....-.....

ที่มา : HosXP, PHER Accident, IS online หรืออื่นๆ/สถานีตำรวจในพื้นที่ /ข้อมูลจากบริษัทกลางฯ สาขาประจำจังหวัด หรือ หรือจาก www.thaiRSC.com /ข้อมูลจากการสำรวจในพื้นที่

๕. ร้อยละของประชาชนที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

จากการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของประชาชน พื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ในปี พ.ศ..... พบว่ามีจำนวนประชาชนที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์เท่ากับ ..... ราย คิดเป็นร้อยละ..... ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

๖. ร้อยละของประชาชนที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัยเมื่อขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

จากการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัยของประชาชน พื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ในปี พ.ศ..... พบว่ามีจำนวนประชาชนที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัยเมื่อขับขี่ยานพาหนะเท่ากับ ..... ราย คิดเป็นร้อยละ..... ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

๗. ร้อยละของประชาชนที่เมาแล้วขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

จากการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมเมาแล้วขับขี่ยานพาหนะของประชาชน พื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ในปี พ.ศ..... พบว่ามีจำนวนประชาชนที่ไม่คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะเท่ากับ ..... ราย คิดเป็นร้อยละ..... ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

๘. ร้อยละของประชาชนที่ขับขี่ยานพาหนะโดยใช้ความเร็วเกินกฎหมายกำหนดในพื้นที่ อำเภอ..... จังหวัด.....

จากการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมขับขี่ยานพาหนะโดยใช้ความเร็วเกินกฎหมายของประชาชน พื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ในปี พ.ศ..... พบว่ามีจำนวนประชาชนที่ไม่คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะเท่ากับ ..... ราย คิดเป็นร้อยละ..... ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

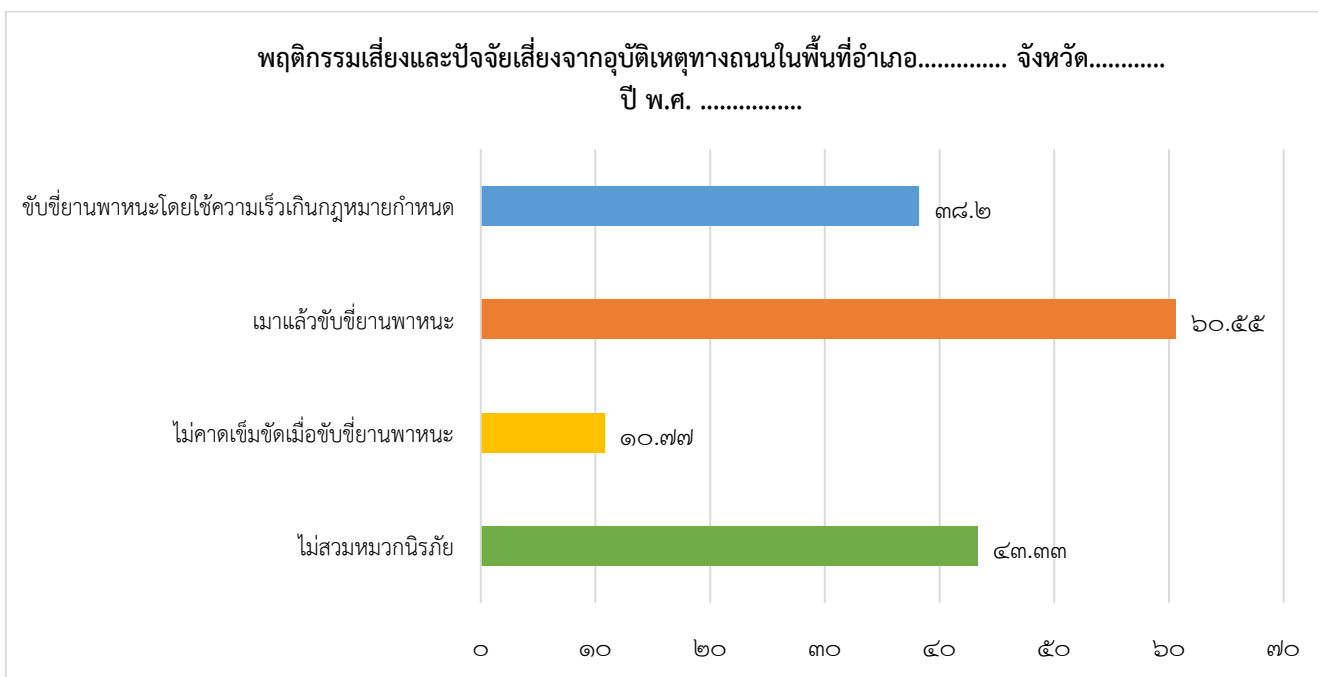
(ตารางที่ ....)

ตารางที่ .... แสดงพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....
ปี พ.ศ. ....

พฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ประชาชนที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่จักรยานยนต์	.....	.....
ประชาชนที่ไม่คาดเข็มขัดเมื่อขับขี่ยานพาหนะ	.....	.....
ประชาชนที่เมาแล้วขับขี่ยานพาหนะ	.....	.....
ประชาชนที่ขับขี่ยานพาหนะโดยใช้ความเร็วเกินกฎหมายกำหนด	.....	.....

ภาพที่ ..... แสดงพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....
ปี พ.ศ. ....

ที่มา: ข้อมูลจากสถานีตำรวจ..... อำเภอ..... จังหวัด.....

๙. จำนวนจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ อำเภอ..... จังหวัด.....

เมื่อพิจารณาข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... พบว่ามีจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน เท่ากับ ..... แห่ง ซึ่งจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนสามอันดับแรก ได้แก่..... รองลงมา คือ..... และ.....(ภาพที่ ....)

ภาพที่ ..... แสดงจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

๑๐. ร้อยละของยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัย..... จังหวัด.....

เมื่อพิจารณาข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่า ปี พ.ศ. .... มีจำนวนของยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัยเท่ากับมากที่สุด เท่ากับ .....คัน คิดเป็นร้อยละ..... รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... จำนวนของยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัย เท่ากับ .....คัน คิดเป็นร้อยละ..... โดยในปี พ.ศ..... พบว่ามีจำนวนของยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัยเท่ากับ ..... คิดเป็นร้อยละ.....(ตารางที่ ....)

ตารางที่ .... จำนวนและร้อยละยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัย ในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

ปี พ.ศ.	จำนวนยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัย (ราย)	ร้อยละยานพาหนะที่มีสภาพไม่ปลอดภัย
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ที่มา: ข้อมูลจากสถานีตำรวจ..... อำเภอ..... จังหวัด..... /จากการสำรวจข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนจากอำเภอ..... จังหวัด.....

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

๑๑. สัดส่วนการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานการตอบสนองหลังเกิดเหตุ (Response time) EMS หมายเลข ๑๖๖๙ อำเภอ..... จังหวัด.....

ในปี พ.ศ..... พบว่ามีสัดส่วนการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานการตอบสนองหลังเกิดเหตุ (Response time) EMS หมายเลข ๑๖๖๙ เท่ากับ ..... ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) จากปีที่แล้วร้อยละ .....

๑๒. จำนวนครั้งของการประชุม ศปถ.อำเภอต่อปี

เมื่อพิจารณาข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด..... ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่า ปี พ.ศ. .... มีจำนวนครั้งของการประชุม ศปถ.อำเภอต่อปี เท่ากับ ..... ครั้ง รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... มีจำนวนครั้งของการประชุม ศปถ.อำเภอต่อปีเท่ากับ ..... ครั้ง (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... แสดงจำนวนครั้งของการประชุม ศปถ.อำเภอต่อปี ในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด.....

ปี พ.ศ.	จำนวนครั้งของการประชุม ศปถ.อำเภอต่อปี (ครั้ง)
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ที่มา: ข้อมูลจากเลขาศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนอำเภอ (ศปถ.อำเภอ) อำเภอ..... จังหวัด.....

ประเด็นปัญหา

อาหารปลอดภัย

(ด้านสารเคมีกำจัดศัตรูพืช)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานะ
ชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการสนับสนุนการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาในระดับอำเภอ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District quality of life profile : DQP_DC)
ประเด็นอาหารปลอดภัย (สารเคมีกำจัดศัตรูพืช) (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๑. จำนวนเกษตรกรจำแนกตามชนิดของพืชที่เพาะปลูกในพื้นที่อำเภอ	๑. ร้อยละจำแนกตามชนิดของพืชที่เพาะปลูก = ชนิดของพืช x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนพืชที่เพาะปลูกทั้งหมด	
๒. จำนวนโรงงานและ/หรือสถานประกอบการที่ผลิต และแบ่งบรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	๑. จำนวน จำแนกตามประเภท ๒. ร้อยละจำแนกตามประเภท x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด	
๓. จำนวนพื้นที่การเพาะปลูก (จำแนกตามประเภทพืชที่เพาะปลูก) ในพื้นที่อำเภอ	๑. จำนวน ๒. ร้อยละจำนวนพื้นที่การเพาะปลูก จำแนกตามประเภทของพืชที่เพาะปลูก = พื้นที่การเพาะปลูกตามประเภทพืช x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนพื้นที่การเพาะปลูกทั้งหมด	
๔. จำนวนร้านจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	๑. จำนวน ร้านจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	
๕. จำนวนพื้นที่เพาะปลูกเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่อำเภอ (จำแนกรายตำบล)	๑. จำนวน แยกตามประเภทเกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย ๒. ร้อยละ แยกตามพื้นที่เพาะปลูกเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์รายตำบล และอำเภอ = พื้นที่เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนพื้นที่การเกษตรทั้งหมด	
๖. จำนวนกลุ่ม/ องค์กร /ชุมชน/ศูนย์การเรียนรู้การเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัยและนโยบายอาหารปลอดภัยในพื้นที่อำเภอ (จำแนกรายตำบล)	๑. จำนวนแยกประเภทเครือข่าย	
๗. ปริมาณ และประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีการใช้สูงสุด ๑๐ อันดับแรกในพื้นที่อำเภอ <u>ข้อมูลปริมาณมีความจำเป็น แต่ไม่มีแหล่งข้อมูลโดยตรง</u>	๑. จำนวนปริมาณ และประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ ๒. ร้อยละปริมาณประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีการใช้สูงสุด ๑๐ อันดับแรก = ปริมาณแยกตามประเภทสารเคมีกำจัดศัตรูพืช x ๑๐๐ หารด้วย ปริมาณการใช้สารเคมีทั้งหมด	

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
<p>๘. ร้อยละผู้ได้รับการอบรมให้ความรู้ในการลด ละ เลิกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอ</p>	<p>๑. จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๒. ร้อยละผู้ได้รับการอบรมการลด ละ เลิกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช = จำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด ๓. ร้อยละผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น = จำนวนเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมที่มีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้น x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด หรือ ๔. ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ เปรียบเทียบความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม (Paired t-test)</p>	
<p>๙. ร้อยละของเกษตรกรที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีการตรวจจากกระดาษ Reactive paper ในพื้นที่อำเภอ</p>	<p>๑. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แยกตามผลการตรวจ ๒. ร้อยละผลการคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช = จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แยกตามผลการตรวจ x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการเจาะเลือดคัดกรองความเสี่ยงทั้งหมด ๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่ กลุ่มประเภทการทำเกษตร เพื่อดูแนวโน้มความเสี่ยง</p>	
<p>๑๐. จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ</p>	<p>๑. จำนวนผู้ป่วย ๒. อัตราป่วยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช = จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการวินิจฉัยว่าป่วยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรทั้งหมด ๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่ กลุ่มประเภทการทำเกษตร เพื่อดูแนวโน้มการป่วยจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช</p>	

ดัชนีชี้วัดจำเป็นที่จำเป็น	ผลการวิเคราะห์	การแปลผล ด (ดี) ป (ปานกลาง) ปป (ควรปรับปรุง)
๑๑. ร้อยละของผัก และผลไม้ที่มีการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	<p>๑. จำนวนผักที่ส่งตรวจ และผลการตรวจ</p> <p>๒. ร้อยละผลการตรวจการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในผัก = จำนวนผัก และผลไม้ที่พบการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช x ๑๐๐ หารด้วย จำนวนผักและผลไม้ที่ตรวจทั้งหมด</p> <p>๓. ผลการวิเคราะห์แหล่งที่มาของผักผลไม้ที่ปนเปื้อนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา</p>	
๑๒. ข้อมูลการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ ฯลฯ) ในพื้นที่อำเภอจากผลการตรวจวัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>๑. จำนวนการตรวจการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม</p> <p>๒. ร้อยละผลการตรวจการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อม แยกตามประเภทที่ตรวจ = สิ่งแวดล้อม แยกตามประเภทที่ตรวจและพบการปนเปื้อนสารเคมี x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนการตรวจทั้งหมด</p>	
๑๓. จำนวนของเกษตรกรที่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลเมื่อมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอ	<p>๑. ร้อยละพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล = จำนวนเกษตรกรที่มีคะแนนพฤติกรรมการใช้ PPE ในระดับดี x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเกษตรกรทั้งหมดที่ได้รับการสำรวจ</p> <p>๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่ กลุ่มประเภทการทำเกษตร เพื่อดูแนวโน้ม</p>	
๑๔. จำนวนศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ (เพิ่มเติม)	๑. จำนวนศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตร แยกตามประเภท	
๑๕. จำนวนตลาด/แหล่งจำหน่ายผัก และผลไม้ปลอดภัย/ปลอดภัย (เพิ่มเติม)	<p>๑. จำนวนแยกตามประเภทแหล่งจำหน่าย</p> <p>๒. ร้อยละตลาด/แหล่งจำหน่ายผักและผลไม้ปลอดภัย/ปลอดภัย = จำนวนแหล่งจำหน่ายแยกตามประเภท x ๑๐๐ หารด้วยจำนวนแหล่งจำหน่ายทั้งหมด</p> <p>๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังเปรียบเทียบตามระยะเวลา พื้นที่(แหล่ง) ประเภทการปลูก เพื่อดูแนวโน้ม</p>	

(ตัวอย่าง) แนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์การป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ประเด็นอาหารปลอดภัย (สารเคมีกำจัดศัตรูพืช)
พื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

๑. การเพาะปลูกในพื้นที่

๑.๑ ประเภทของพืชที่เพาะปลูกในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

อำเภอ..... จังหวัด ..... มีพื้นที่จำนวน ..... ไร่ หรือประมาณ ..... ตารางกิโลเมตร โดยมีพื้นที่
สำหรับการเกษตร ร้อยละ ..... (เท่ากับ ..... ไร่) และรายได้ของภาคเกษตรคิดเป็นร้อยละ ..... ของรายได้ภาพรวม
อำเภอ เมื่อพิจารณาประเภทของพืชที่เพาะปลูก พบว่า ปี พ.ศ. ...(ปีปัจจุบัน)..... เกษตรกรเพาะปลูกข้าวเป็นหลัก
คิดเป็นพื้นที่ปลูกข้าว เท่ากับ ..... ไร่ รองลงมาคือข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เท่ากับ ..... ไร่ และอ้อย เท่ากับ ..... ไร่
(ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... จำนวนพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตรของ อำเภอ ..... จังหวัด .....ปี พ.ศ. ...(ปีปัจจุบัน).....
จำแนกตามประเภทของพืชที่เพาะปลูก

ประเภทพืชที่เพาะปลูก	จำนวนพื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ร้อยละ
ข้าว		
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
อ้อย		
ถั่วเหลือง		
มันสำปะหลัง		

๑.๒ จำนวนเกษตรกรจำแนกตามชนิดของพืชที่เพาะปลูกในพื้นที่อำเภอ..... จังหวัด .....

ในปี พ.ศ. ...(ปีปัจจุบัน)..... พบประชาชนประกอบอาชีพหลักเป็นเกษตรกร จำนวน ..... คน คิดเป็น
ร้อยละ ..... เมื่อจำแนกเกษตรกรตามชนิดของพืชที่เพาะปลูกพบว่า เกษตรกรเพาะปลูกพืช ..ข้าว.. มากที่สุด
จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ ..... รองลงมาคือ..ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์..... จำนวน ..... คน เท่ากับ
ร้อยละ ..... และ ..อ้อย..... จำนวน ..... คน เท่ากับ ร้อยละ ..... ตามลำดับ (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... จำนวนเกษตรกรของ อำเภอ ..... จังหวัด .....ปี พ.ศ. ...(ปีปัจจุบัน)..... จำแนกตามประเภท
ของพืชที่เพาะปลูก

ประเภทพืชที่เพาะปลูก	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ

๑.๓ ด้านเกษตรปลอดภัย

อำเภอ ..... จังหวัด..... ได้ส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน โดยเฉพาะข้าว มีเกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย จำนวน ..... ราย รวมพื้นที่ .....ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..... ของพื้นที่นาทั้งหมด ซึ่งกระจายอยู่ใน ..... ตำบล ดังนี้

๑. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่
๒. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่
๓. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่
๔. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่

สำหรับพืชที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นการเป็นเกษตรปลอดภัย ได้แก่ ..... รองลงมาคือ ..... มีเกษตรกรที่ดำเนินการ จำนวน ..... ราย รวมพื้นที่ .....ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..... ของพื้นที่การปลูก ..... ทั้งหมดซึ่งกระจายอยู่ใน ..... ตำบล ดังนี้

๑. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่
๒. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่
๓. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่
๔. ตำบล ..... มีจำนวน ..... ไร่

โดยเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัยและนโยบายอาหารปลอดภัยในพื้นที่อำเภอ ประกอบด้วยหน่วยงานดังนี้

๑. .... สถานที่ตั้ง .....
๒. .... สถานที่ตั้ง .....
๓. .... สถานที่ตั้ง .....
๔. .... สถานที่ตั้ง .....

๒. การใช้สารเคมีทางการเกษตรในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

ในปี ... (ปีปัจจุบัน)..... พบว่า อำเภอ ..... มีปริมาณการนำเข้าสารกำจัดแมลง เท่ากับ ..... กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า..... ล้านบาท ปริมาณนำเข้าสารกำจัดวัชพืชเท่ากับ ..... กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า ..... ล้านบาท ปริมาณนำเข้าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดเท่ากับ ..... กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า ..... ล้านบาท (ตารางที่ .....)

ตารางที่ ..... ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าวัตถุอันตรายทางการเกษตร ระหว่างปี พ.ศ. .... - .....

ปี พ.ศ.	สารกำจัดแมลง		สารกำจัดวัชพืช		สารเคมีกำจัดศัตรูพืช		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า

คู่มือการพัฒนาชุดดัชนีชี้วัดจำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคที่เป็นปัญหาระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (District Quality of life Profile : DQP_DC)

สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

สำหรับโรงงาน หรือสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่ ผลิต หรือ จำหน่าย หรือ มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในอำเภอ ..... ได้แก่ .....(รายชื่อโรงงานหรือสถานประกอบการ)..... เมื่อพิจารณาร้านค้ารายย่อยในระดับตำบล พบร้านค้าที่จำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวนทั้งสิ้น ..... ร้าน (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... รายชื่อร้านจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับตำบล ในพื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

รายชื่อร้านค้า	ตำบล

จากการเก็บข้อมูลการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่ พบว่า สารเคมีฯ ที่ใช้มากที่สุด ๑๐ อันดับแรก ได้แก่

- ๑) ..... ๒) ..... ๓) ..... ๔) .....
 ๕) ..... ๖) ..... ๗) ..... ๘) .....
 ๙) ..... ๑๐) .....

๓. ข้อมูลอัตราป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ข้อมูลการเจ็บป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งได้ข้อมูลจาก ... (แหล่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ เช่น ๔๓ แฟ้ม) ..... โดยเลือกจากรหัส ICD – ๑๐ ในรายการสำหรับอาการบาดเจ็บ การได้รับสารพิษ และการเจ็บป่วยที่เป็นผลจากพิษของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (Toxic effect of pesticides) ดังรหัสต่อไปนี้

- T ๖๐.๐ ออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมต (Organophosphate and carbamate insecticides)
- T ๖๐.๑ ยาฆ่าแมลงกลุ่มที่มีสารประกอบฮาโลเจน (Halogenated insecticides)
- T ๖๐.๒ ยาฆ่าแมลงชนิดอื่นๆ (Other insecticides)
- T ๖๐.๓ ยาฆ่าหญ้าและยาฆ่าเชื้อรา (Herbicide and fungicides)
- T ๖๐.๔ ยาฆ่าหนู (Rodenticides)
- T ๖๐.๘ สารกำจัดศัตรูพืชและสัตว์อื่น ๆ (Other pesticides)
- T ๖๐.๙ สารกำจัดศัตรูพืชและสัตว์อื่น ๆ ที่ไม่ระบุรายละเอียด (Other pesticides - Not specified)

เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่าง ปี พ.ศ. ....- ..... พบแนวโน้มอัตราป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพิ่มขึ้น (ลดลง) ซึ่งปี พ.ศ. .... พบอัตราป่วยมากที่สุด เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (พันคน) รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... พบอัตราป่วย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (พันคน) และ ปี พ.ศ. .... พบอัตราป่วย เท่ากับ ..... ต่อประชากรแสนคน (พันคน) (ตารางที่ .....

ตารางที่ .... จำนวนผู้ป่วย และอัตราป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ย้อนหลัง .... ปี ระหว่าง ปี พ.ศ. ....- .....
อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วย ต่อประชากรแสนคน (หรือพันคน)

๔. การเฝ้าระวัง ป้องกันโรคจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ในปี พ.ศ. ... (ปีปัจจุบัน)..... มีเกษตรกรที่ได้รับการตรวจคัดกรองความเสี่ยงโดยการเจาะเลือด เพื่อตรวจหาเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรส ด้วยกระดาษทดสอบ (Reactive Paper) จำนวน ..... คน เป็นผู้ที่ มีผลการตรวจเลือดเสี่ยงและ/หรือไม่ปลอดภัย จำนวน ..... คน เท่ากับร้อยละ .....

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. .... - ..... พบว่า ปี พ.ศ. .... มีเกษตรกรที่พบ ตรวจเลือดเสี่ยงและ/หรือไม่ปลอดภัยมากที่สุด ร้อยละ รองลงมาคือ ปี พ.ศ. .... เท่ากับร้อยละ ..... และ ปี พ.ศ. .... เท่ากับร้อยละ ..... (ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... ผลการตรวจเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรส ด้วยกระดาษทดสอบ (Reactive Paper) ในเกษตรกร ข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่าง ปี พ.ศ. .... - ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ปี พ.ศ.	จำนวนได้รับการตรวจ คัดกรอง (คน)	ผลเสี่ยงและ/หรือไม่ ปลอดภัย(คน)	ร้อยละผลเสี่ยงและ/หรือไม่ ปลอดภัย

สำหรับการดำเนินงานเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกันโรคจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า ปี พ.ศ. ....
หน่วยงาน ..... ได้ดำเนินการอบรมเกษตรกรในพื้นที่อำเภอจำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ.....
ของเกษตรกรทั้งหมด นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการการตรวจหาสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้าง organophosphate และ
carbamate ด้วยชุดทดสอบ ..... และตรวจสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้างกลุ่ม organochlorine และ pyrethroid
ด้วยชุดทดสอบ ..... ในสถานที่ตลาดสด ตลาดนัด ห้างสรรพสินค้า มินิมาร์ท ของอำเภอ จำนวน ..... แห่ง ซึ่งตรวจ
ผักทั้งสิ้น ..... ชนิด ผลการตรวจตัวอย่างผักพบมีการปนเปื้อนสารเคมีกลุ่ม organophosphate และ carbamate
ในตัวอย่างร้อยละ ..... พบการปนเปื้อนสารเคมีกลุ่ม organochlorine และ pyrethroid ในตัวอย่างร้อยละ .....
(ตารางที่ .....

ตารางที่ ..... ผลการตรวจตัวอย่างผักที่ดำเนินการส่งตรวจสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้าง ระดับอำเภอ .....
จังหวัด..... ปี พ.ศ. ....

ชนิดของผัก	การตรวจด้วยชุดทดสอบ		การตรวจด้วยชุดทดสอบ	
	จำนวนที่ตรวจสอบ	ร้อยละที่พบสารเคมีตกค้าง	จำนวนที่ตรวจสอบ	ร้อยละที่พบสารเคมีตกค้าง

ปี พ.ศ. .... พื้นที่อำเภอ ..... ได้มีหน่วยงาน ..... ดำเนินการเก็บตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์สารเคมีปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ระหว่างเดือน ..... - ..... โดยเก็บตัวอย่างน้ำ และดินจากแหล่งน้ำชลประทาน น้ำผิวดิน น้ำบ่อต้น และบ่อขุด ที่อยู่ในบริเวณพื้นที่การเกษตร หรือพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน ..... แหล่งพบสารเคมีปนเปื้อน จำนวน..... แหล่ง คิดเป็นร้อยละ ..... ของพื้นที่ที่สุ่มตรวจทั้งหมด (ตารางที่ ....)

ตารางที่ ... รายละเอียดสถานที่และตัวอย่างจากพื้นที่เกษตรกรรมของ ปี พ.ศ. .... พื้นที่อำเภอ ..... จังหวัด .....

ลำดับที่	สถานที่		รายละเอียด		ผลการตรวจ	
	หมู่	ตำบล	ดิน	น้ำ	ดิน	น้ำ
๑			ดินนาข้าว	น้ำบาดาลบ่อต้น	พบสารเคมี	พบสารเคมี .....
๒			ดินสวนพริก	บ่อขุดในพื้นที่เกษตรกรรม	ไม่พบ	ไม่พบ
๓						

สำหรับการเฝ้าระวังด้านพฤติกรรมของเกษตรกรนั้น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ..... (หรือรพ.สต. ....) ดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลพฤติกรรมการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลเมื่อมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชกับเกษตรกร จำนวน ..... คน พบว่ามีผู้สวมใส่อุปกรณ์ฯ ดังกล่าว จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

เอกสารอ้างอิง

- กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค.(๒๕๖๓). แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อและการบาดเจ็บ สำหรับพื้นที่ปีงบประมาณ ๒๕๖๓. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.
- คู่มือประกอบการพิจารณา ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๒. คำนวน อึ้งชูศักดิ์, ปฐม สวรรค์ปัญญาเลิศ, วิทยา สวัสดิ์วุฒิพงศ์และชุลีพร จิระพงษา.บรรณาธิการ.(๒๕๕๙). พื้นฐานระบาดวิทยา. นนทบุรี: สมาคมนักระบาดวิทยาภาคสนาม.
- ดุสิต สุจิรารัตน์.(๒๕๖๑). หน่วยที่ ๓ การวัดทางวิทยาการระบาด ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการระบาดและการควบคุมโรค ปรับปรุงครั้งที่ ๓. นนทบุรี: สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุศรา แสงอรุณ (๒๕๕๙) สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สืบค้นจาก http://nsotraining.nso.go.th/download/๑๓-๐๘-๕๖_๒๐๑๙-๐๓-๐๔.pdf
- สมเกียรติ ศิริรัตนพฤษ (๒๕๖๒) เอกสารโครงการพัฒนาระบบข้อมูลและตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนกลไก พชอ. สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค
- โสภณ เอี่ยมศิริถาวรและเสาวพัทธ์ อึ้งจ้อย.(๒๕๖๑). หน่วยที่ ๘ การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการระบาดและการควบคุมโรค ปรับปรุงครั้งที่ ๓. นนทบุรี: สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ .(๒๕๕๔). การกำหนดตัวชี้วัด. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- The WHOQOL Group. The World Health Organization Quality of Life Assessment (WHOQOL). Development and psychometric properties. Soc Sci Med ๑๙๙๘; ๔๖: ๑๕๖๙-๑๕๘๕.
- LEWIN, KURT. Field Theory of Social Science: Selected Theoretical Papers. (Edited by Dorwin Cartwright.) Pp. xx, ๓๔๖. New York: Harper & Brothers, ๑๙๕๑.
- United Way of America, "Measuring Program Outcomes: A Practical Approach" (๑๙๙๖). Evaluation/Reflection. ๔๗. <https://digitalcommons.unomaha.edu/slceeval/๔๗>
- Joseph S Wholey; Harry P Hatry; Kathryn E Newcomer, Handbook of practical program evaluation, San Francisco : Jossey-Bass, ๑๙๙๔.
- Pankratz, D. (๒๐๐๘). Program evaluation and community schools of the Arts, Purposes, Concepts, and Tools. Retrieved on May ๒๐, ๒๐๗ from <https://www.nationalguild.org/pdfs/ProgramEval.pdf>.

กรมควบคุมโรค
สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

02 590 3006

02 590 3859

DDCOSEC.MOPH@GMAIL.COM

[HTTPS://DDC.MOPH.GO.TH/OSEC/](https://ddc.moph.go.th/osec/)

88/21 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000